



# Een dorp, dicht tegen de stad aan

Buurtvisie Westzanerdijk e.o.



# Inhoud

Inleiding	3
Visiekaart	5
Hoofdstuk 1 De visie Westzanerdijk e.o.: een dorp, dicht tegen de stad aan	6
Pijler 1: Het zorgdragen van een goede aansluiting van de Westzanerdijk e.o. op de omgeving en vice versa	8
Pijler 2: De groen- en waterstructuur zichtbaarder maken en verbeteren	13
Pijler 3: De Westzanerdijk en de Ringweg zo inrichten dat de auto er te gast is en de verbinding met het stadscentrum verbeteren.	19
Pijler 4: De Aris van Broekweg ontwikkelen tot het visitekaartje van de buurt	26
Pijler 5: Met herinrichting en bebouwing het Aldi- en Parera-terrein ontwikkelen tot een levendige plek in de buurt	30
Pijler 6: De Fronik-boerderij verder uitbouwen tot het kloppend hart van de buurt	34
Hoofdstuk 2 Een historische schets van de Westzanerdijk e.o.	36
Hoofdstuk 3 Agenda voor de toekomst van de buurt	53
Bijlagen	58
Verantwoording De totstandkoming van de visie	76
Colofon	78

# Inleiding

Deze buurtvisie Westzanerdijk en omgeving is de weergave van wat bewoners en ondernemers waarderen aan hun buurt en waar zij noodzaak, kansen en mogelijkheden tot verbetering zien. Bij de totstandkoming heeft de Belangenvereniging Westzanerdijk zich actief ingezet om zoveel mogelijk bewoners te bereiken en bij de visie te betrekken (Zie voor opzet van het van proces de Verantwoording achterin). Sommige maatregelen die vanuit de buurt gewenst zijn, kunnen afwijken van besluiten die de gemeente al genomen heeft. Juist daarom vraagt deze visie aandacht voor deze maatregelen. De buurt heeft namelijk het gevoel dat bij de besluitvorming, het perspectief van de bewoners/gebruikers niet voldoende is meegenomen in de overwegingen.

De Westzanerdijk en omgeving is een prachtige, groene buurt met een gevarieerde afwisseling in bebouwing. Overal langs de dijk heb je het zicht op de uitgestrekte weides van de Polder Westzaan. Langs de Ringweg heerst een landelijke sfeer. Het mooie is ook dat deze buurt dicht tegen het centrum van de stad aanligt. In deze visie laat de buurt zien waar haar bijzonderheden en kwaliteiten liggen, maar ook mogelijkheden tot verbetering om de leefbaarheid van de buurt voor de toekomst te behouden

## *De wens van een samenhangende visie*

De directe aanleiding tot het maken van deze visie was de totstandkoming van het huidige bestemmingsplan. De Belangenvereniging Westzanerdijk e.o. heeft in een reactie op het (ontwerp) bestemmingsplan aangegeven dat hierin een heldere visie op de buurt ontbrak. De gemeente meende dat hier wegens tijdsdruk geen gelegenheid toe was. De belangenvereniging is in een later stadium tegemoet gekomen. Zij heeft het aanbod van de gemeente geaccepteerd om samen met zoveel mogelijk bewoners een toekomstvisie van en voor de buurt te ontwikkelen en vast te leggen.

In het laatste hoofdstuk van deze visie (hoofdstuk 3) staan de voorstellen voor maatregelen die door de bewoners en ondernemers zijn gedaan. De ene maatregel is wat concreter dan de andere. In enkele gevallen zijn belangrijke randvoorwaarden niet aanwezig om tot een helder beeld van de toekomst te komen, zoals bij de Aris van Broekweg. De visie plaatst de voorstellen in een grotere samenhang. Voor een goed begrip van het hoe en waarom van de voorgestelde maatregelen is het kennismaken van deze visie noodzakelijk. Het historische deel dat op de visie volgt, geeft aan hoe de identiteit van dit bijzondere dorp vorm heeft gekregen.

## *De visie als een uitnodiging tot samenwerking*

De buurtvisie Westzanerdijk e.o. is een uitnodiging tot een gesprek over de toekomst van de buurt. De Westzanerdijk e.o. zoekt bij de gemeente Zaanstad een andere rol: niet regelen, maar faciliteren. Ze ziet de totstandkoming van deze visie dan ook als een pilot in die zoektocht. Daarmee positioneert de buurt zich bewust in een landelijke trend, waarin op verschillende manieren een samenwerking georganiseerd wordt tussen de gemeentelijke overheid en bewoners, ondernemers en het maatschappelijk middenveld. Natuurlijk blijft het de taak van de gemeenteraad om het particulier belang af te wegen tegen het algemeen belang van de gemeente als geheel. Door een open, nieuwsgierige en betrokken houding naar elkaar toe kunnen inwoners en gemeente samenwerken om de kwaliteit van het publieke domein te versterken. Zo bestaan er bijvoorbeeld regels over grondgebruik en zijn er vastgestelde budgetten voor het groenbeheer. Door gesprekken en samenwerking zou misschien toch een hogere ruimtelijke kwaliteit gehaald kunnen worden. Hoe? Dat willen we graag samen uitvinden, in dialoog, waarbij deze visie voor ons een startpunt van het gesprek zal zijn.

<sup>1</sup>Zie: 'De rol van de raad', *Tijdschrift over de veranderende relatie tussen samenleving en overheid* (2014) in: <http://www.tijdvoorsamen.nl/rol-van-de-raad/>; Sjors de Vries, Judith Lekkerkerker, *Van onderop!*, oktober 2014

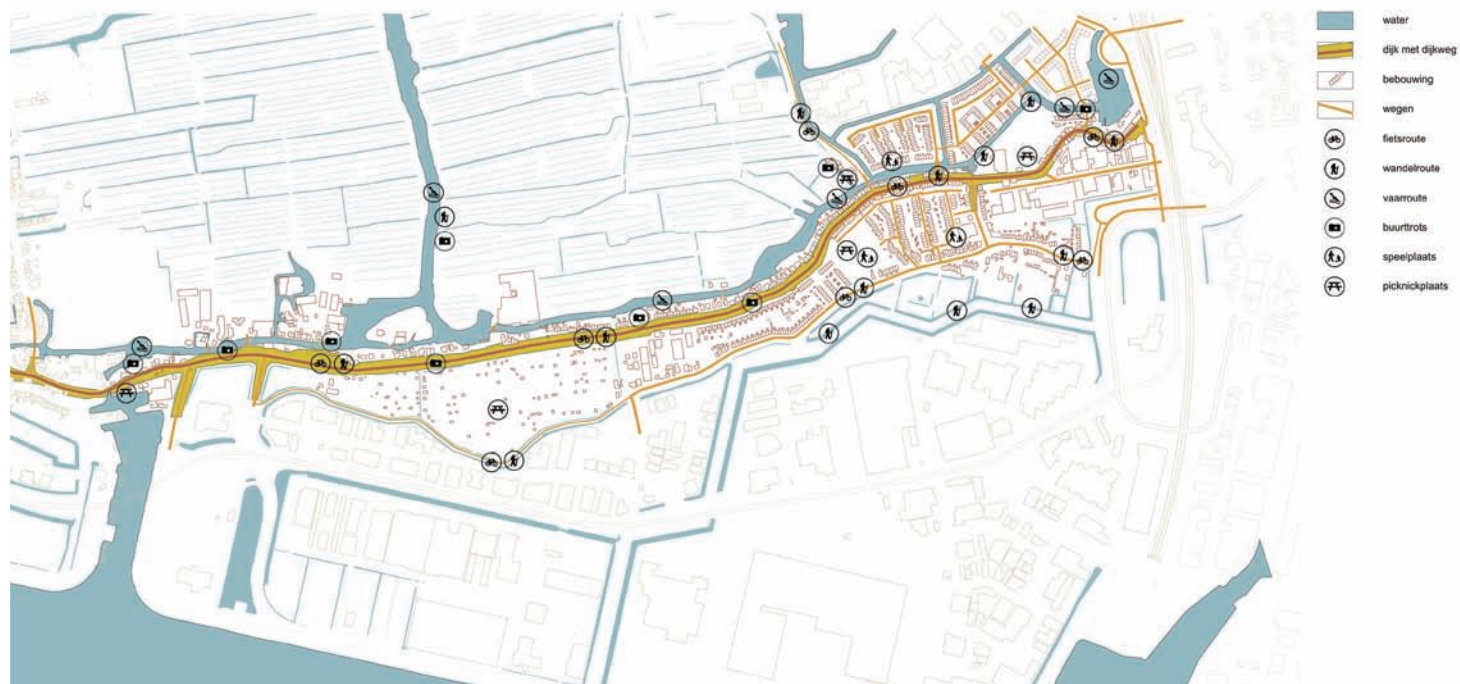
Vóór de totstandkoming van de visie, waren er in de buurt al diverse initiatieven gaande. Er werd onder meer gewerkt aan een exploitatieplan voor het functionele behoud van de Fronik-boerderij en het sterk verwaarloosde groen op het Parera-terrein was geadopteerd door omwonenden. De verkeerscommissie van de Belangenvereniging zet zich in voor de noodzakelijke verbetering van de verkeersveiligheid binnen de buurt. Een ander voorbeeld is het initiatief van enkele bewoners/ondernemers, bijgestaan door externe adviseurs, om op datzelfde terrein woningen te realiseren in het kader van Collectief (Particulier) Opdrachtgeverschap. Deze initiatieven kregen een extra stimulans door de totstandkoming van de visie en worden door deze visie tegelijk in een samenhangend perspectief geplaatst. Al meedenkend over de visie werd voor de inwoners duidelijk waar hun prioriteiten liggen. Ook biedt het hen de kans om diegenen die de buurt nog niet zo goed kennen, te wijzen op haar bijzondere karakter. Als vervolg op de behandeling in de raad, kan deze visie daarom heel goed dienen als uitgangspunt voor een miniconferentie met workshops over de buurt, waaraan raadsleden, medewerkers van de gemeente en bewoners en ondernemers gezamenlijk deelnemen.

### *De opzet van de buurtvisie*

De buurtvisie start met de omschrijving van de visie rond zes thema's, de zogenoemde pijlers die in de daaropvolgende hoofdstuk verder worden uitgewerkt. In de historische schets wordt de ontwikkeling van het bijzondere karakter van de buurt verteld. Op basis van de voorstellen waarin het verhaal van elke pijler uitmondde, kan tenslotte een agenda voor de buurt worden samengesteld. In de bijlagen is nog een lijst van bijzondere aandachtspunten opgenomen en de verslagen van de verschillende bijeenkomsten.



# Visiekaart



## De buurtvisie Westzanerdijk e.o.: een dorp, dicht tegen de stad aan

Vaak vragen de bewoners van Westzanerdijk en omgeving zich af: "Weten de bestuurders en planners van de gemeente Zaanstad dat achter het station, dicht tegen de stad aan, een prachtig dorp ligt?" Ooit liep de Noorder IJ- en Zeedijk (nu: Westzanerdijk) als vanzelf over in de Hogendijk. De hieraan liggende lintbebouwing vormde een onlosmakelijk deel van Westzaandam. Zou het komen door de verbreding van het spoor en de buffer van gebouwen tussen het stadscentrum en de buurt, waardoor de buurt in de plannen van de gemeente uit beeld is geraakt? In de Gebiedsvisie Nieuw West uit 2011 wordt de buurt in ieder geval nergens genoemd. Dat is een gemiste kans. Hierdoor kunnen de nieuwe buurten ook niet profiteren van de bijzondere kwaliteit van de historische buurt aan- en tegen de dijk aan.

De Westzanerdijk en omgeving heeft zijn dorpse karakter sinds het eind van de 19de eeuw altijd behouden. De industrialisatie veranderde daar niets aan. Sterker nog: industrie en landschap zijn in deze buurt altijd nauw met elkaar verbonden geweest. De bewoners van de buurt en de ondernemers die er hun bedrijf hebben, zijn zeer tevreden over hun buurt. Waar ervaar je in Zaanstad een dorpse landelijkheid zo dicht bij de stad, op nog geen vijf minuten van het station en nog geen tien minuten van de snelweg? Wie op de dijk rijdt houdt door openingen tussen de kleinschalige, afwisselende bebouwing steeds contact met het landschap. Aan de Ringweg bepaalt het restje polderlandschap de landelijke sfeer.

Kenmerkend voor de buurt is haar ligging op het snijvlak van landschap (Polder Wstzaan), industrie (Westerspoor) en stad (Inverdan). Zaanser kan het bijna niet. Op zich hebben de bewoners weinig moeite met de meeste bedrijven binnen de buurt. Wel maken zij zich zorgen over verdere uitbreidingen van de bedrijfsbebouwing ten zuiden van de buurt, in Westerspoor, die het uitzicht vanaf de dijk en de Ringweg blijven bederven. De industriële groei aan de zuidzijde en verderop in Hoogtij plaatst de buurt voor een dilemma. Zij begrijpen de instelling van strenge milieucoutouren die de industriële groei met zich meebrengt. Ze hebben echter het gevoel dat de daaruit voortvloeiende regels onvoldoende gehandhaafd worden. Bovendien verhinderen de zware milieucategorieën waartoe de industrie gerekend wordt, een verdere menging van werken en wonen. Verder zien bewoners een ernstige verwaarlozing in het beheer en onderhoud van het openbare groen dat zo bepalend is voor het bijzondere karakter van de buurt.

Kort samengevat, missen zij in de ruimtelijke plannen van de gemeente – zie Inverdan West bijvoorbeeld – een erkenning voor de bijzondere kwaliteiten van hun buurt. Ze zien dat als een gemiste kans voor Zaanstad, omdat de stad zo niet kan profiteren van de mogelijkheden die de buurt biedt op het gebied van recreatie, een goed woonklimaat, de historische context, enz.

### *De buurtvisie: hoe de buurt er in toekomst uit zal zien*

Het beeld dat bewoners en ondernemers in de Westzanerdijk e.o. voor de toekomst voor ogen hebben ziet er als volgt uit. Eigenlijk verschilt het niet zo heel veel van de huidige situatie:

De buurt heeft in de toekomst haar dorpse, landelijke karakter behouden. Door de erkenning van haar bijzondere kwaliteiten is haar positie ten opzichte van het bedrijventerrein aan de zuidzijde, het stadscentrum aan de oostzijde en het landschap in het noorden versterkt. Aan de zuidzijde schermt een groene buffer de buurt af van de industriële ontwikkelingen aan de zuidzijde. Vanaf het station ontvouwt zich het zicht op de dijk door een betere inrichting van de Houtveldweg waarin de Braak achter de dijk een onderdeel vormt. De

nieuwe buurten in Inverdan West zijn op een vanzelfsprekende manier verweven met de oudere buurt. De nieuwe buurten profiteren op die manier van de bijzondere kwaliteiten van de historisch gegroeide buurt (1).

Binnen de buurt is het onderhoud van de openbare ruimte met het vele groen op een kwalitatief hoger peil gebracht. Waar mogelijk beheren bewoners delen van het openbaar groen en krijgen daarbij ondersteuning (financieel, materiaal en in advisering) van de gemeente. Ook voor de oudere kinderen boven de tien jaar zijn op verschillende plekken in de buurt speelmogelijkheden te vinden. Voor veel Zaankanters is de dijk een geliefde route wanneer zij te voet- of op de fiets erop uit trekken. De aanlegmogelijkheden in de dijksloot zijn vergroot, er wordt geen wateroppervlak meer opgeofferd aan eventuele uitbreidingen. (2)

De openbare ruimte is zo ingericht dat het autoverkeer geen gevaar meer oplevert voor het verblijf op straat. De auto is op de Westzanerdijk en de Ringweg te gast. De historische kenmerken van de buurt zijn bij de herinrichting van de Westzanerdijk en de Ringweg benut om het rijgedrag van de automobilist te beïnvloeden. Wonen, spelen en verkeer zijn met elkaar in evenwicht gebracht (3).

De aloude menging van wonen en werken bepaalt nog steeds de identiteit van de buurt. De verdere schaalvergroting van de bedrijven binnen de buurt is wel tot stilstand gekomen. De hinder die bewoners ondervinden van vrachtverkeer door de buurt is weggenomen. De Aris van Broekweg is een levendige, typisch binnenstedelijk bedrijventerrein geworden. Er wordt gewoond. Naast de bestaande bedrijven, hebben detailhandel, een zorginstelling of mogelijk een huisartsenpraktijk hun intrek genomen in de leegstaande panden. Mede door goed onderhoud van het groen oogt de weg als het visitekaartje van de buurt. De aansluiting tussen weg en dijk is minder gestroomlijnd dan nu, zodat de Aris van Broekweg niet meer als racebaan gebruikt wordt(4).

Het Aldi- en Parera-terrein is een aangenaam en levendig deel van de buurt geworden met een eigen parkje dat door de omwonenden wordt beheerd. Het terrein is geen gapend gat meer in de buurt. Woningen aan weerszijden van de weg en op het Alditerrein voegen de plek moeiteloos in het bestaande dorpslint. De komst van starters- en seniorenwoningen heeft ervoor gezorgd dat verschillende generaties in de buurt kunnen wonen (5).

In de zomer ontmoeten jong en oud, bewoners van de Westzanerdijk en de nieuwe buurten van Inverdan West, elkaar op het terras van de Fronik-boerderij. In de winter komen ze elkaar tegen op de IJsbaan aan de achterzijde. De Fronik-boerderij is uitgegroeid tot het kloppend hart van de buurt. Er kan gegeten worden, wandelaars- en fietsers kunnen er rusten en, wanneer zij op vakantie zijn, kunnen zij er ook overnachten. In de winkel van de boerderij worden streekproducten verkocht en in het informatiecentrum komt iedereen van alles te weten over flora en fauna in het Natura 2000 gebied van het Westzijderveld (6).

De *Visie Westzanerdijk e.o.* is gebouwd op zes pijlers. Ze laten zien waarin de kracht van de buurt ligt, maar ook waar volgens de bewoners en ondernemers verbeteringen mogelijk zijn. Als de verbeteringen goed zijn vormgegeven, kan de verstedelijking ten westen van het spoor zijn voordeel doen met het historische, dorpse karakter van de buurt. De zes pijlers zijn geformuleerd als opdrachten die in de samenwerking tussen bewoners, ondernemers en gemeente kunnen worden uitgewerkt. In de volgende hoofdstukken wordt elk van de pijlers toegelicht:

1. Het zorgdragen van een goede aansluiting van de Westzanerdijk e.o. op de omgeving en vice versa.
2. De groen- en waterstructuur in de buurt zichtbaarder maken en verbeteren.
3. De Westzanerdijk en de Ringweg zo inrichten dat de auto er te gast is en de verbinding met het stadscentrum verbeteren.
4. De Aris van Broekweg ontwikkelen tot het visitekaartje van de buurt.
5. Met de herinrichting en bebouwing het Aldi- en Parera-terrein ontwikkelen tot een levendige plek in de buurt.
6. De Fronik-boerderij duurzaam uitbouwen tot een levendig ontmoetings- en educatiecentrum voor de buurten ten westen van het spoor en als kleinschalige recreatiepoort tot het landelijk gebied.



## Pijler 1

### Het zorgdragen van een goede aansluiting van de Westzanerdijk e.o. op de omgeving en vice versa

De Westzanerdijk e.o. is een typisch Zaanse buurt: een sterke menging van wonen en werken tegen het decor van een uitstrekkend veenweidelandschap. Al in de 17de eeuw tekenden zich door de vele molens in het Westzijderveld een bewegend silhouet af tegen de lucht. Na de aanleg van het Noordzeekanaal en de inpoldering van het IJ kwam ten zuiden van de dijk de Ringweg te liggen. Ten zuiden daarvan strekte zich de Zaandammpolder uit tot aan het Noordzeekanaal. Vanaf toen ging het snel met de bouw van huizen langs de dijk en de Ringweg. Veel bewoners van de Adriaan Roggestraat en de Ringweg herinneren zich nog het uitzicht op de schepen die over het Noordzeekanaal voorbij voeren.

De bewoners van de Westzanerdijk zijn van begin af aan vertrouwd met de bedrijven die tussen de woonbebouwing staan. Nog tot in de jaren zestig van de vorige eeuw werkten veel van hen in de haven of in de houtindustrie op het veld. Een verdere groei van de industrie in de aangrenzende gebieden en binnen de buurt zou volgens hen echter afbreuk doet aan de leefbaarheid. In de jaren zestig hebben zij met veel succes de aanleg van een groot industriegebied over het Westzijderveld tegen kunnen houden. Kijk je naar kaarten die de ontwikkeling van de buurt zichtbaar maken, dan zie je hoe explosief de groei van bedrijven ten zuiden van de buurt is geweest. (Zie: Historische schets) Binnen zeer korte tijd verdween het uitzicht op de polder en het kanaal achter de eenvormige bedrijfsloodsen van Westerspoor. Het verschil met het beschermde natuurgebied van het Westzijderveld kan haast niet groter zijn. Een bedrijf als dat van Hordijk heeft met name voor de bewoners aan de westkant echt zijn grenzen bereikt. Voor de bedrijven ten zuiden van de dijk dient de Ducaatweg als uitvalsweg. Maar Hordijk ligt temidden van woonbebouwing en de productiewerkzaamheden en de verkeersbewegingen naar en van dit bedrijf zorgen voor veel (geluids)overlast.



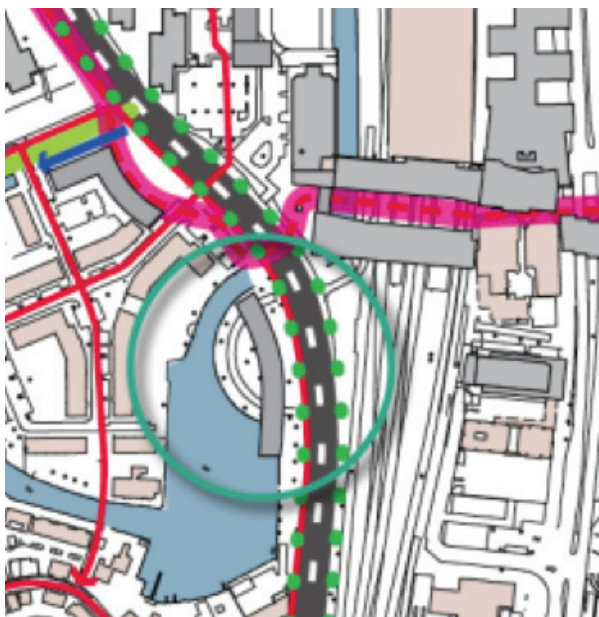
Zicht op Westerspoor vanaf de Ringweg





*Hordijk in de jaren 80 en in 2014 gezien vanuit de tuinen van de omwonenden*

Wat de oostkant van de buurt betreft, wijzen de bewoners op de rol die hun buurt kan spelen voor de nieuwe te ontwikkelen gebieden van Inverdan West. De nieuwe plannen wekken bij de bewoners de indruk dat gemeente Zaanstad geen oog heeft voor de grotere samenhang tussen de buurt en de aangrenzende gebieden. Zo is het bijvoorbeeld vreemd dat de buurt in de Gebiedsvisie Nieuw West nergens genoemd wordt. In die zin is de projectie van het woongebouw 'De Waterboog' veelzeggend. Die is in het plan getekend op de rand van het zogenoemde 'Avia-meer', de oude dijkdoorbraak die het entreegebied van de buurt mede vormgeeft.



*Afbeelding uit Gebiedsvisie Nieuw West met projectie Waterboog*

Vanuit de eerdere plannen voor Inverdan West is de bouw van dit complex nog te begrijpen. Samen met bebouwing langs de spoor was het de bedoeling om de iets naar het westen verlegde Houtveldweg te ontwikkelen als een stadsstraat. Maar dat plan is nu van de baan.

In de visie van de bewoners zou de buurt duidelijker moeten worden afgeschermd van Westerspoor in het zuiden. Aan de oostkant zou de relatie tussen buurt en de stad juist versterkt kunnen worden. Om met dat laatste voorstel te beginnen.

### *Aansluiting tussen oud en nieuw*

Wordt het woongebouw op de wiel aan de Houtveldweg gerealiseerd, dan zie je, komend vanaf het station, niets meer van de wiel (een provinciaal monument), het groen daarom heen en de woningen aan de dijk. Omdat het plan voor de verlegging van de Houtveldweg van de baan is, stellen de bewoners voor om een andere plek voor het woongebouw te zoeken. Je zou volgens de bewoners juist het zicht op de dijkbouw en het groen rond het zogenoemde Avia-meer moeten meenemen in de herinrichting van de Houtveldweg. Dan zouden oud en nieuw beter met elkaar verweven kunnen raken.



*De Wiel achter het benzinstation met de groen oevers*

Een belangrijke voorwaarde is dat het schilderachtige, slingerend stukje Westzanerdijk, parallel aan de Aris van Broekweg wordt opgeknapt. Deze heeft nu een rafelige beëindiging. Voor fietsers is de afdaling te steil en zeer gebruiksonvriendelijk. De Brandweerkazerne uit 1996 neemt volledig het zicht op de dijk weg. Het poortje aan de voet van de dijk wordt nu vooral door jongeren als hangplek gebruikt. Bewoners van de Westzanerdijk ondervinden, ook door het drugsgebruik, hiervan veel overlast.

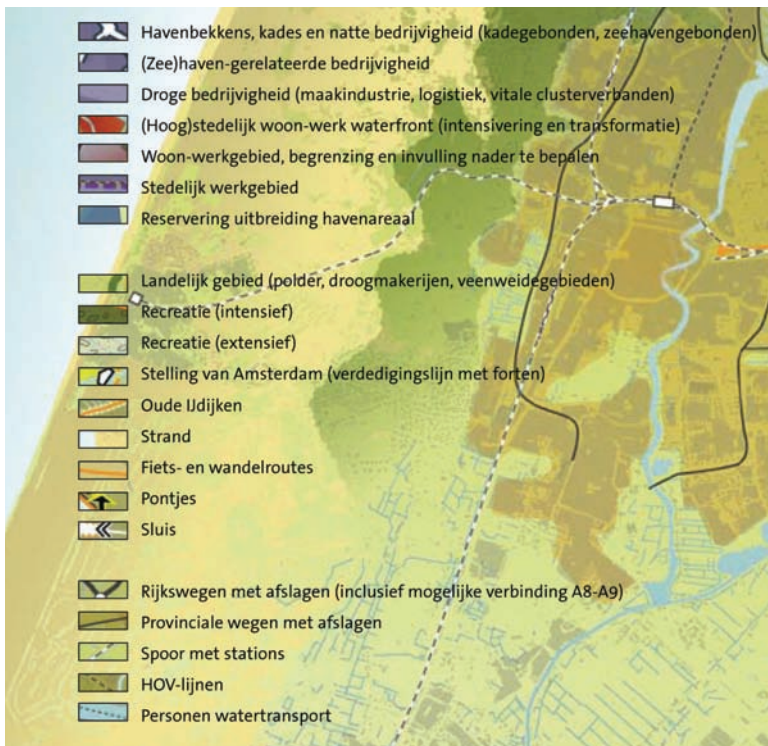
### *Een buffer tussen Westerspoor en de buurt*

Afscherming van de buurt van de industrie aan de zuidzijde zou kunnen gebeuren door de groene buffer tussen Westerspoor en de Ringweg verder aan te zetten. In dit groengebied is nog een deel van het polderlandschap van de Zaandammerpolder zichtbaar. Bewoners aan het westelijk deel van de Westzanerdijk geven aan dat het volkstuincomplex in de zomer min of meer als scherm fungeert. Maar dat geldt niet voor bewoners aan de Ringweg. Te denken valt aan het toevoegen van een scherm van bomen.

Rond het bedrijf van Hordijk is sinds jaren een conflict over de grote overlast die de omwonenden van het geluid en de verkeersbewegingen ervaren. Bewoners stellen voor dat rond de bebouwing van Hordijk een groen scherm zou kunnen worden gelegd als camouflage en voor de demping van het geluid. Het bedrijf had dat al jaren geleden toegezegd, maar daar is volgens hen nog weinig van te zien. Het vrachtverkeer van en naar de productieafdeling aan de Westzanerdijk zou geheel verlegd moeten worden naar het distributiecentrum in Westerspoor. De bewoners zien graag dat de gemeente ernst maakt met de handhaving van de milieuvergunning en het bedrijf er toe beweegt de productie 's avonds en in het weekend stil te leggen.

Hordijk heeft aangegeven in overleg te willen gaan met de bewoners. Het bedrijf zou het geluidsoverlast tegen willen gaan door een geluidswal om het bedrijf te leggen en door de opstelling van meer silo's de geluidshinder te verminderen. Maar dat betekent dat wijziging van het bestemmingsplan nodig is. Bewoners hebben hier juist hard voor gestreden om verder uitbreiding tegen te gaan. Wel wil het bedrijf door een betere bewegwijzering voorkomen dat vrachtwagens op de dijk gaan dwalen. Volgens de bewoners heft dat het structureel probleem van teveel vrachtverkeer op een landelijke weg niet op. Voor de leefbaarheid van het westelijk deel van de Westzanerdijk is een snelle oplossing hard nodig.





Uitsnede uit het visiebeeld 2040 in de Visie Noordzeekanaalgebied



Uitsnede uit visiekaart Noordzeekanaalgebied op het Groen-Recreatief Landschap

De wensen van de bewoners komen overeen met de uitgangspunten van de Visie voor het Noordzeekanaalgebied. Deze visie gaat er vanuit dat een prettig woon- en leefklimaat een belangrijke voorwaarde is om de internationale concurrentiepositie van de Metropoolregio Amsterdam te versterken. De buurt heeft alle ingrediënten voor een goed woonklimaat in zich: de buurt maakt met zijn landelijke, dorpse karakter onlosmakelijk deel uit van het cultuurhistorische landschap van de Zaanstreek. De Westzanerdijk die langs de landschappen van de Polder Westzaan en die rond Assendelft slingert, vormt een prachtig traject op de recreatieve route richting Beverwijk en het strand. Binnen de buurt bevinden zich fiets- en wandelpaden en een waternetwerk die volop mogelijkheden bieden voor recreatie binnen de buurt en in de verbinding met de Zaanstreek. Wat ontbreekt is een goede en aantrekkelijke aansluiting voor fietsers en wandelaars met de recreatieve routes naar het oosten van de stad (zie ook pijler 3).

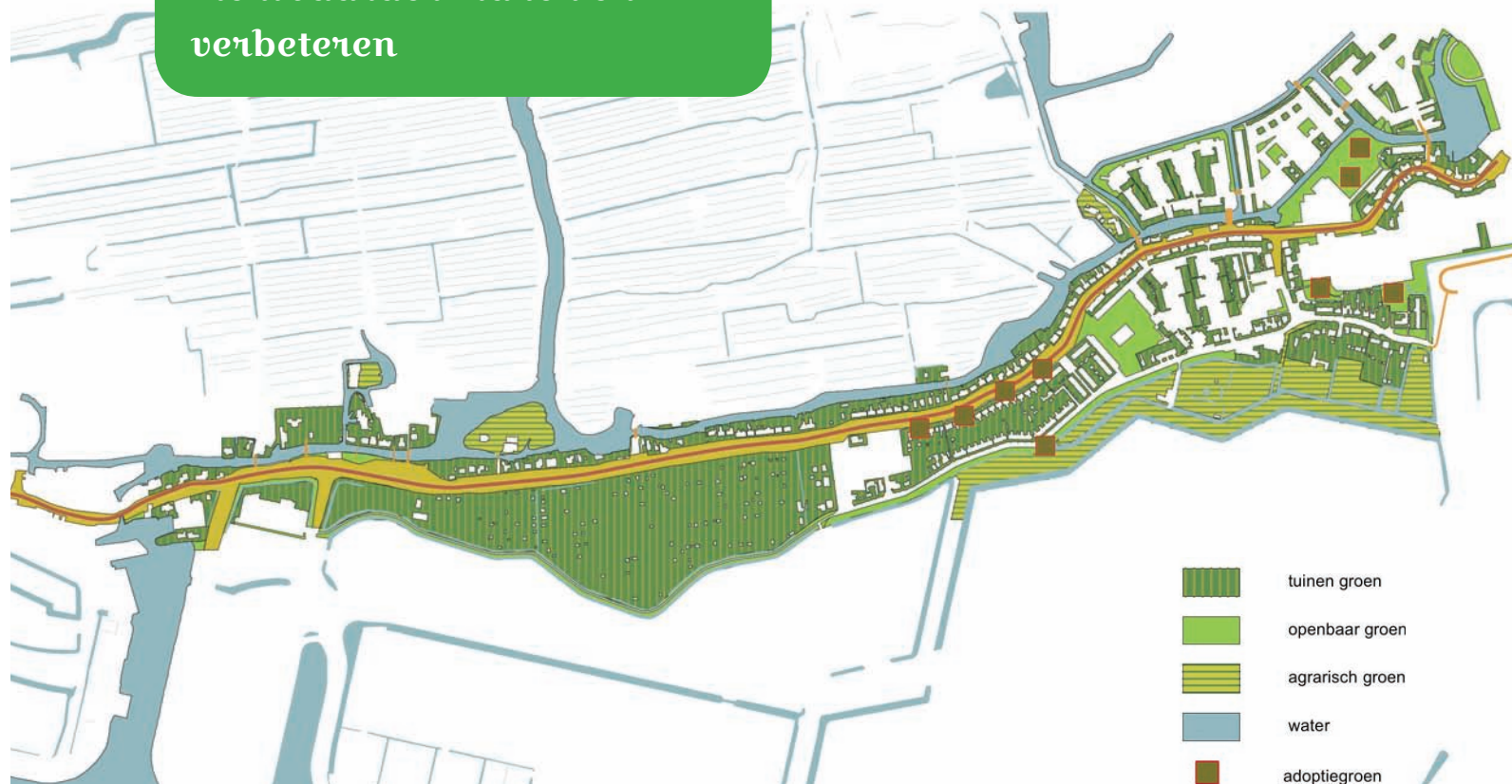
Om het bijzondere karakter van de Westzanerdijk e.o. zichtbaarder te maken en de buurt binnen Zaanstad duidelijker te positioneren als een aangenaam oord om te wonen, denkt de buurt aan de volgende maatregelen:

- Het resterende deel van Zaandammerpolder kan meer als buffer naar Westerspoor gebruikt worden, door deze met een haag van bomen te versterken. Zo kan de buurt duidelijk afgegrensd worden van het bedrijvengebied ten zuiden van de buurt.
- De gemeente wordt gevraagd ernst te maken met de handhaving van de milieuvergunning van het bedrijf Hordijk. Een overleg tussen Hordijk en de omwonenden heeft volgens de laatsten alleen zin, als afspraken worden nagekomen, dat wil zeggen: een bomensingel rond het bedrijf leggen binnen de regels van het bestemmingsplan, het vrachtwagenverkeer tot 28 vrachtwagens per dag beperken, de vestiging aan de Westzanerdijk niet meer als distributiecentrum gebruiken en de nachtelijke productie en het vrachtverkeer 's ochtends vroeg en 's avonds stilleggen.
- Gebruik de ruimtelijke – en cultuurhistorische kwaliteiten van de kop van de Westzanerdijk en de aanwezigheid van de wiel (het 'Avia'-meer) voor het ontwerpen van een samenhang tussen Inverdan West en de bestaande buurten. Zo ontstaat een win-win situatie waarin beide gebieden van elkaar kunnen profiteren. Ook de herinrichting van het gebied achter het station kan hierin een belangrijke rol spelen (zie pijler 3). De bewoners vragen de gemeente om die reden af te zien van bebouwing op de rand van het Avia-meer dat de status heeft van provinciaal monument.
- Samen met de bewoners van het woonerf Westzanerdijk wordt een gebruiksvriendelijker beëindiging van de dijk ontworpen die tegelijk bijdraagt aan de verfraaiing van het entreegebied van de dijk



## Pijler 2

De groen- en waterstructuur  
zichtbaarder maken en  
verbeteren



Groenkaart

De aanwezigheid van het vele groen en water bepaalt voor een belangrijk deel de grote waardering die de bewoners van de buurt Westzanerdijk e.o. hebben voor hun woonomgeving. Het mooiste, schreef een bewoner, is 'in de avond de dijk oprijden vanuit de stad en dan de rust ervaren die er dan is'. De Westzanerdijk rijgt de verschillende buurten aan elkaar. Het slingerend verloop biedt steeds wisselende gezichten op het dorp en de Polder Westzaan. De aanwezigheid van schapen op de dijk en de paarden in de weilanden van het restje Zaandammerpolder roepen bij veel bewoners aan de Ringweg een landelijke sfeer op.



De Dijksloot



Resten polderlandschap aan de Ringweg





*Zichtlijn vanaf Westzanerdijk naar het parkje in de Verzetstrijdersbuurt*



*Doorzicht naar het speelveld vanaf de Ringweg*



*Doorzicht naar de Polder Westzaan*

Het groen en water nodigen uit tot recreëren in de eigen buurt. De aanleg van het Westerwindpad rond 2004, door velen genoemd als een geliefde plek om te verblijven, draagt daar veel aan bij. Dijk en Ringweg maken deel uit van het rondje van veel hardlopers, wandelaars en recreanten op de fiets.



*Werknemers uit de omgeving maken een wandeling tijdens de lunchpauze*



*Toeristen maken een fietstocht*

De Westzanerdijk zelf maakt ook deel uit van het fietsknooppuntennetwerk. Het opmerkelijke is dat het Westerwindpad daar nog niet aan toegevoegd is. Binnen de buurt maken kanovaarders en eigenaren van andere vaartuigen vaak gebruik van het 'Avia-meer' en de Dijksloot om het Westzijderveld in te trekken. Al kunnen de motorvaartuigen voor bewoners rond het 'Avia-meer' wel voor veel geluidsoverlast zorgen.



Waar zoveel groen is, valt achterstallig onderhoud en verwaarlozing van het beheer direct in het oog. De gemeente heeft dat zelf al onderkend en maakte een inventarisatie van plekken waar het onderhoud te wensen overlaat.



*Speelveld bij de Ringweg*



*Speeltuin in de Zagenbuurt*



*Achterstallig onderhoud rond schoolplein*



Denk aan het groen rond de school, het 'rommelgroen' tussen de volkstuinten en de dijk of het talud van de dijk. Bij deze laatste is de mate van onderhoud vermoedelijk afhankelijk van de smaak van de bewoners die het beheer in eigen hand hebben genomen. Voor hondenbezitters is een uitrenzone op de dijk bij de Ringweg aangelegd. Maar deze is naar hun idee slecht onderhouden en er bestaat, met name in de zomer als het gras hoog staat, geen mogelijkheid om een ommetje te maken.



*Verschillende niveaus van onderhoud van dijktalud*



*Slecht onderhouden publiek groen aan Ringweg*





*Publiek groen in buurt De Tribune*



*Aris van Broekweg*



*Bermgroen Ringweg*



*Groen tussen Westzanerdijk en volkstuinpark*

Wie de buurt beter leert kennen, ontdekt al gauw dat achter de woningen aan de Ringweg verborgen stukken collectief groen te vinden zijn (zie groenkaart). De omwonenden, ondersteund door medewerkers van de gemeente, maken plannen om deze zelf in te richten en te beheren. Een groep enthousiaste bewoners hebben het groen ten oosten van de Aldi supermarkt op het Parera-terrein al geadopteerd. Wat in de afgelopen decennia verworpen was tot een ontoegankelijke wildernis, krijgt nu langzaam een parkachtige aanleg.



*Besloten hoven achter de bebouwing van de Ringweg, de Korte Ringweg en de Adriaan Roggestraat*





*Resultaten van groenadoptie door bewoners ten zuiden van de Aldi*

De kinderen gaven tijdens lessen over de buurt aan dat voor hen het speelveld aan de Ringweg de beste plek is om te spelen. Ook noemden velen van hen de volkstuinen van Jan Vroegop. De oudere kinderen in de leeftijd van 10-16 jaar missen toestellen die bij hun leeftijd passen zoals een kabelbaan. Ze begrijpen niet waarom het voetbalveld van asfalt is en niet van kunstgras en waarom daarvoor niet een grotere gebied beschikbaar is gesteld. In de drie noordelijke buurten zijn voor deze leeftijdsgroep helemaal geen speelvoorzieningen.

De bewoners denken aan volgende maatregelen om de kwaliteit van het onderhoud- en beheer weer op peil te brengen en de speelmogelijkheden in de buurt te verbeteren:

- De gemeente heeft een inventarisatie gemaakt van plaatsen waar het onderhoud en beheer van het openbare groen verbeterd moet worden. Op de Groenkaart in deze visie is aangegeven voor welke plekken de bewoners zelf het beheer in eigen hand willen nemen, of dat al hebben gedaan. De bewoners vragen zich af of de gemeente Zaanstad deze initiatieven zou kunnen faciliteren door het geven van advies en het beschikbaar stellen van een budget.

In het kader van deze visie liet Pieter Westgeest, adviseur Participatie, zien hoe de gemeente Alphen aan den Rijn de burgers bij het beheer en onderhoud van het publieke groen betreft. In Alphen aan den Rijn bestaat sinds de jaren negentig een traditie van burgerparticipatie in het groenbeheer. Alphen aan den Rijn hecht daar veel belang aan, omdat de burger zich meer betrokken voelt bij zijn buurt en de sociale samenhang versterkt wordt. Ook in Zaanstad zijn enkele projecten rond adoptiegroen gestart. De Westzanerdijk kan van de hierbij opgedane ervaringen mogelijk profiteren.

- In de buurt is het niet mogelijk een ommetje te maken. Overwogen kan worden om samen met de bewoners te onderzoeken waar dat mogelijk gemaakt kan worden en welke maatregelen daarvoor nodig zijn. De uitlaatstrook voor hondenbezitters moet hier deel van uitmaken. Ook het volkstuincomplex Jan Vroegop zou hier bij betrokken kunnen worden.
- Een overleg tussen omwonenden van het schoolplein en de leerlingen van de school organiseren om manieren te vinden waarop samen met de gemeente de kwaliteit van de openbare ruimte rond de school verbeterd kan worden.
- Samen met de kinderen wordt onderzocht wat zij waarderen aan de speelmogelijkheden in de buurt en wat beter kan. De uitkomst van de lessen die in het kader van deze visie zijn gegeven kunnen voor zo'n schooltuinenactieplan als uitgangspunt dienen.

Voor het verbeteren van de mogelijkheden tot recreatie in de buurt valt te denken aan de volgende maatregelen:

- Op de visiekaart recreatie staan mogelijkheden voor aanlegplaatsen voor vaartuigen aangegeven. Onderzocht moet worden welke daarvan binnen de buurt haalbaar zijn. Ook is het gewenst om inlaatplaatsen voor kano's aan te leggen. Voor motorboten zijn er enkele vaarroutes in de polder. Daarbij is het van belang dat de sluizen goed doorvaarbaar zijn.
- Voor fietsers is niet altijd duidelijk welke route zij naar de stad en richting de veerpont naar Amsterdam via de buurt kunnen nemen. Breng de mogelijke routes voor fietsers in kaart en onderzoek welke maatregelen nodig zijn voor het zichtbaar maken van die routes in de buurt. Vanuit de bewoners is de mogelijkheid geopperd om vanaf de Westzanerdijk een doorsteek te maken over de lege ruimte waar het pand van Sombroek stond, aan de Aris van Broekweg, richting het fietspad bij de Ringweg die naar de Albert Heijnweg leidt.

## Pijler 3

**De Westzanerdijk en de Ringweg zo inrichten dat de auto er te gast is en de verbinding met het stadscentrum verbeteren.**

Aan de loop en ligging van de Westzanerdijk dankt de buurt zijn ontstaan. Nog voordat er huizen stonden, was de dijk een belangrijke verbinding vanuit Zaandam langs het IJ richting Beverwijk en het strand. Nu is de Westzanerdijk de slagader van de buurt, de Ringweg vervult die rol voor het zuidelijk deel van de buurt. Sinds de invoering van een snelheidsregime van 30 km is de dijk vooral bedoeld voor het bestemmingsverkeer. Voor de bewoners en ondernemers van de Westzanerdijk e.o. vormt de dijk via de Houtveldweg en de Albert Heijnweg de belangrijkste verbinding met het centrum en de snelweg. Voor fietsers en wandelaars is de dijk een schilderachtig traject op de recreatieve route langs de polder Westzaan en de polders van Assendelft naar het strand.

Het is opvallend dat de aanwezigheid van bedrijven in de buurt voor de bewoners nauwelijks een probleem vormen. Dat heeft alles te maken met de aanleg van de Hoofdtocht en de Zuidelijke Randweg waarop de Ducaatstraat uitmondt. Het zware verkeer vanaf de Ringweg hoeft hierdoor niet door de buurt te rijden. Daarentegen is om diezelfde reden de ligging van het bedrijf van Hordijk wel problematisch. De productieafdeling van het bedrijf is hier temidden van woonbebouwing gevestigd. De bewoners hebben de indruk dat het vrachtverkeer de goederen niet bij het distributiecentrum in Westerspoor ophaalt, maar deze rechtstreeks ophaalt bij de vestiging aan de Westzanerdijk.

De bewoners en ondernemers vinden de dijk ondanks de afname van het vrachtverkeer een gevaarlijke weg. Als belangrijkste oorzaak daarvoor noemen zij de hoge snelheid waarmee veel automobilisten rijden. Recente maatregelen zoals de instelling van éénrichtingsverkeer hebben daar wel wat aan veranderd. Voor kinderen die echter aan de noordzijde van de dijk wonen is de oversteek om bij het speelterrein bij de Ringweg te komen een hachelijke onderneming. De kinderen van de basisschool noemden met name de stoplichten bij de Houtveldweg, aan het begin van de Aris van Broekweg en de auto's en vrachtauto's die te hard rijden als gevaarlijk.



*Snelheid beperkende maatregelen*



*De oversteek naar het speelterrein*



Aan het begin van de dijkweg weten sommige automobilisten hun snelheid nog te matigen, omdat de huizen hier aan beide zijden van de weg staan. Ter hoogte van het speelterrein staan de huizen echter aan de voet van de dijk, langs een lang traject zelfs maar aan één zijde. De automobilist voelt zich daar niet bekeken en overschrijdt de snelheidslimiet gemakkelijk.



*De dijk ter hoogte van nr.320 met geparkeerde auto's langs de overzijde van de bebouwing*



*Vrachtverkeer op de Westzanerdijk*



*De aansluiting met de Aris van Broekweg*



*Wat trottoir is en wat parkeerplaats is niet altijd duidelijk*

De bewoners vragen zich af of de inrichting van de dijkweg niet teveel ontworpen is vanuit het perspectief van de automobilist. Dat begint al bij de aansluiting van de Aris van Broekweg. Twee jaar geleden is deze samen met de recent geasfalteerde Aris van Broekweg heringericht. Toen is geprobeerd de aansluiting haakser op de dijk te leggen, ook om de dijk zelf meer ervaarbaar te maken. Die wens kwam enigszins in conflict met de noodzaak voor het vrachtverkeer op het eind van de weg te kunnen keren. Voor veel bewoners gaat de Aris van Broekweg nog te veel in één lijn door in de dijkweg. Daardoor wordt de automobilist niet gedwongen om af te remmen. De stroken aan weerszijden van de weg worden op veel punten als te smal ervaren, zodat soms maar aan één zijde kan worden gelopen.





*Voor en na de herinrichting van 2012 van de aansluiting van de Aris van Broekweg op de dijk*

De verkeerscommissie van de Belangenvereniging noemt nog andere knelpunten in het verkeer door de buurt. Zo wijzen zij op de kruising van de dijkweg met de Aris van Broekweg waar een verwarrend verkeerssituatie heerst. De dijk zelf is eigenlijk niet geschikt voor vrachtverkeer, terwijl de bevoorrading van de Aldi nu toch vooral vanuit de westzijde gebeurt. De verkeerscommissie heeft de gemeente Zaanstad ertoe bewogen maatregelen te nemen die de snelheid kunnen beperken. Onlangs zijn fietsstroken op beide zijden van de weg aangebracht en op verschillende plaatsen op het tracé zijn 30 km-borden geplaatst. De commissie heeft ook het aanbrengen van verplaatsbare verkeersdrempels voorgesteld.

De Ringweg is een belangrijk secundaire weg voor het bestemmingsverkeer naar de woningen en de bedrijven. Ook op de Ringweg hebben de bewoners het gevoel dat hier vaak te hard gereden wordt. Bovendien kunnen auto's uit tegenovergestelde richting elkaar op veel punten moeilijk passeren. Dat werkt op zich snelheidsbeperkend, maar voor autoverkeer met aanhangwagens is het rijden op deze weg bijna onmogelijk. Het kruispunt met de Adriaan Roggestraat is volgens de bewoners lelijk en onoverzichtelijk.



*De Ringweg ter hoogte van nr. 200*



*Het kruispunt van de Ringweg met de Adriaan Roggestraat*

De recente maatregelen om de snelheid van de automobilist te beperken, zijn vooral gericht op het scheiden van verkeersstromen op de weg. Tijdens de workshops en gesprekken in de buurt kwam de vraag op of de recente maatregelen wel bijdragen aan het vergroten van de verblijfsmogelijkheden op de weg. Overal langs de dijkweg zie je namelijk bankjes en terrasjes voor de huizen. Dat wijst erop dat de Westzanerdijk niet alleen een verkeersstraat is, maar ook een woonstraat.



*Zitjes aan de Westzanerdijk*

Tijdens de workshop van 17 mei hebben bewoners gezocht naar mogelijkheden om de Westzanerdijk op sommige punten zo in te richten, dat de automobilist zich te gast voelt. In hun voorstellen hopen zij dat een evenwicht ontstaat tussen het verkeer, het wonen en het verblijf. Een belangrijke inspiratie voor deze benadering van het verkeer in de buurt was het verhaal van de verkeerskundige Sjoerd Nota die op de workshop van 17 mei aanwezig was. Nota liet zien dat enkele dorpen in de provincie Friesland vanuit een andere verkeerskundige benadering erin geslaagd zijn om het gedrag van de weggebruiker te beïnvloeden. Deze projecten kwamen steeds tot stand uit een samenwerking tussen bewoners, medewerkers van de gemeente, ontwerpers en verkeerskundigen. In de projecten die Nota liet zien werden knooppunten op doorgaande dorpswegen zo ingericht dat de openbare ruimte niet meer gedomineerd wordt door het autoverkeer.



*Strobossertrekweg tussen Dokkum en Kollum, de kaden en het haventje zijn gebruikt voor de herinrichting zodat het autoverkeer vaart mindert*

Bij herinrichtingsprojecten, zoals die in Makkenga en Siegerswoude, gebruiken ontwerpers elementen die vertellen over de geschiedenis en de identiteit van een dorp of buurt. Door deze kenmerken te gebruiken, wordt het gedrag van de weggebruikers beïnvloed. Zij worden door de verhoogde attentiewaarde van deze plekken gedwongen hun snelheid te minderen. Traditionele maatregelen, zo liet Nota zien, als het plaatsen van borden, strepen en drempels maken een openbare ruimte anoniem. Daardoor krijgt de weggebruiker geen binding met de plek. Gebruik je historische kenmerken van de omgeving bij de herinrichting van een weg, dan maak je de openbare ruimte juist bijzonder en voelt de weggebruiker zich te gast.

De werkgroep die op 17 mei aan de slag ging vond langs de Westzanerdijk meerdere plekken waar door herinrichting extra attentiewaarde kan worden geschapen. Knooppunten van wegen komen daar het eerst voor in aanmerking. (zie kadertekst voor ideeën van de workshop)



## De auto te gast

In de workshop van 17 mei deed één van de werkgroepen voorstellen voor de herinrichting van opvallende locaties langs de Westzanerdijk. Een zorgvuldige herinrichting met aandacht voor de historische kenmerken van de locaties langs de dijk, geeft de weggebruiker het idee daar te gast te zijn en mindert hij of zij zijn snelheid. Na een korte inventarisatie kwamen zij met de volgende mogelijkheden.

### *Aansluiting Westzanerdijk – Aris van Broekweg*

Deze locatie is geschikt voor een plein-achtige indeling. De bomen bij de papier/glasbakken kunnen bij een juiste invulling het idee oproepen van “mediterane bomen op het plein”. Het terras bij snackbar Molenaar kan hierin een belangrijke rol vervullen, bij voorkeur in de situatie waarbij ALDI mogelijk is verplaatst naar het ZVH terrein. Mogelijkheden voor een hoekse aansluiting van Aris van Broekweg op de Westzanerdijk moeten worden onderzocht. De Westzanerdijk moet als dijk weer ervaarbaar gemaakt worden, de Aris van Broekweg wordt daarbij als een zijtak van de dijk vormgegeven.

### *Maak van het Aldi-terrein in verbinding met gebied rond de school het voorzieningencentrum van de buurt*

De aanwezigheid van de supermarkt, de snackbar en de school kunnen als het voorzieningencentrum van de buurt worden beschouwd:

- door inrichting en eventueel met aanvullende bebouwing een verbinding leggen tussen het Aldi-terrein en het gebied rond de school,
- onderzoeken op welke manier van een combinatie van woonbebouwing, eventueel in combinatie met horeca, bedrijf aan huis en het aanwezige groen een centrum gebied kan worden gemaakt.

### *Kruising Westzanerdijk – Adriaan Roggestraat*

Voor deze kruising zijn twee mogelijke invullingen denkbaar (geldt ook voor aansluiting met Mandelabuurt):

- a. Kindertekeningen in klinkers die de looproute naar school weergeven. Bij voorkeur minder rechte lijnen.
- b. Versmalling door middel van bankjes in ronde opstelling. Smalle doorgang voor autoverkeer (Een verwijzing naar de ‘leugenbank’ die hier heeft gestaan).

Voor de verdere route van de Westzanerdijk voorbij nr 200 verandert de bebouwing langs de dijk en daarmee de urgentie om snelheid te minderen. Verschillende inrichtingsmogelijkheden kunnen de attentiewaarde verhogen.

- a. Langs het speelveld een houten wandelpad (buitenzijde dijk) aanleggen, ingericht als soort van steiger. Deze dient als een verlengd trottoir dat hier wordt gemist. Mogelijk met verbreding ter hoogte van nr. 202. De locatie biedt mogelijkheden tot uitzicht over Westzijderveld en is een rustpunt voor fietsers. Extra aandacht geven door plaatsen van bankjes.
- b. Joodse begraafplaats: kwaliteit van de locatie kan worden versterkt, minimaal door opheffen van parkeerplaatsen die het zicht nu kunnen blokkeren. Tevens mogelijkheid voor aanduiding van het verhaal van de begraafplaats in de vorm van informatiebord o.i.d.
- c. Ter hoogte van Jan Vroegop volkstuintuin: bouw van een ‘marktkraam’ waar tuinders spullen kunnen uitstallen en verkopen.
- d. De parkeerplaats nabij de Overtoom: nu behoorlijk stenen/asfalt ruimte. Biedt geen aanblik van welkom in woonbuurt. Groen (welkomstboog, bomenrij (lei-lindes)) kan hier de intimiteit van de plek vergroten.



Weg langs de Joodse Begraafplaats



Knooppunten als mogelijkheden tot herinrichting

### De verbetering van de verbinding van de buurt met de stad

De belangrijkste verbinding met het centrum verloopt voor veel buurtbewoners via de fietstunnel onder de Wiel achter het benzinestation en via het station. Het behoud van de fietstunnel is voor hen geen punt van discussie: die moet blijven. Het gebied achter het station beschouwen zij - zeker 's avonds - als onveilig.

Het voornemen van de gemeente Zaanstad om de fietstunnel onder het 'Avia-meer' te vervangen door de zogenoemde Slinger - een verhoogd aangelegd fietspad in het verlengde van de weg over het spoor - is voor de bewoners van Westerwatering en de nieuwe buurten in Inverdan West misschien een geschikte verbinding. Voor de bewoners van de buurt Westzanerdijk zal de Slinger een onlogische en omslachtige manier zijn om naar de verschillende gebieden ten oosten van het spoor te komen. Het ontkent ook de historische verbinding die tussen de oost- en westzijde van de Noorder-IJdijk is geweest.



Maquette van Inverdan West waarop de Slinger is te zien



Iedereen die straks naar de Provincialeweg wil om naar de veerpont te gaan of naar Zaanstad Noord zal na de Slinger eerst in het centrum van het winkelgebied uitkomen om dan via een ingewikkelde route weer aan de andere zijde van de Provincialeweg te geraken. Bovendien is het de vraag in hoeverre deze verbinding door het grote hoogteverschil dat overbrugd moet worden, toegankelijk is voor scootmobiels. Om bovengenoemde redenen is het voor de bewoners en ondernemers van de buurt duidelijk dat de fietstunnel moet blijven.

De inrichting van de Houtveldweg achter het station beschouwen de bewoners van de Westzanerdijk en omgeving als gevaarlijk. Het vormt op dit moment ook geen aangename entree voor de drie buurten ten noorden van de Westzanerdijk e.o.



*De oversteek van de Houtveldweg naar de Schavenbuurt*

Zij ervaren de oversteek over de Houtveldweg als onoverzichtelijk, zodat er veel ongelukken gebeuren. De reden daarvoor is niet alleen de korte tijd dat de verkeerslichten voor voetgangers op groen staan. De aansluiting van het fietspad naar de Schavenbuurt is te haaks. Hier vinden veel bewegingen door elkaar plaats (fiets/voetganger/brommers) en de bushalte belemmert het zicht op een overzichtelijke oversteek. Er zijn voor automobilisten in de inrichting van de weg nergens aanleidingen om vaart te minderen. Door de versnipperde inrichting van het gebied vormt de weg geen onderdeel van het plein achter het station.

Voor de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de Westzanerdijk en de verbinding met het centrum zijn de volgende maatregelen nodig:

- Onderzoek mogelijkheden langs de Westzanerdijk en de Ringweg die voor het vergroten van de attentiewaarden in aanmerking komen, vanuit een verkeerskundige benadering die een evenwicht nastreeft tussen verkeer en verblijf. Organiseer ter inspiratie hiertoe een excursie met bewoners en ondernemers van de Westzanerdijk e.o., beleidsmedewerkers, verkeerskundigen en raadsleden van de Gemeente Zaanstad naar plaatsen in Friesland waar samen met de bewoners gevaarlijke knooppunten zijn heringericht.
- Behoud de fietstunnel onder het 'Avia'-meer.
- Betrek in de herinrichting van het gebied achter het station de oversteek over de Houtveldweg en het entreegebied naar de Schavenbuurt, de Zagenbuurt en de Verzetsstrijdersbuurt
- Onderzoek in hoeverre de kruising Aris van Broekweg-Westzanerdijk met behoud van de draaicirkel voor het vrachtverkeer zo heringericht kan worden dat de snelheid van automobilisten beperkt wordt.

## Pijler 4

### De Aris van Broekweg ontwikkelen tot het visitekaartje van de buurt

De Aris van Broekweg is de entree van de buurt vanuit de stad. Over één ding zijn de ondernemers aan deze weg en de bewoners van de buurt het roerend eens: de weg is niet bepaald het visitekaartje van de buurt. Als belangrijkste reden noemen bewoners en ondernemers de verwaarloosde staat van de bedrijfsgebouwen die leeg staan of slecht zijn onderhouden.



*Leegstaande panden (nu gesloopt) en verwaarloosde openbare ruimte*

Slechts een enkele bewoner noemt de aanwezigheid van een bedrijventerrein zo dicht bij de woonhuizen een bezwaar. Op deze plek was al sinds de 17de eeuw industrie aanwezig in de vorm van een insteekhaven voor scheepsbouw. Na de demping daarvan na de oorlog, had de aanleg van de Aris van Broekweg in 1961 de aanzet moeten zijn voor een immens bedrijventerrein. De bebouwing van Westzanerdijk en een deel van Westzaan had hiervoor moeten wijken. Door hevige protesten van onder meer bewoners uit deze buurt werd dit plan afgeblazen (zie historische schets). De meeste bedrijfsgebouwen dateren nog van het eerste uur en zijn vormgegeven in het modernisme van de jaren zestig: asymmetrische composities van baksteen, beton en glas.

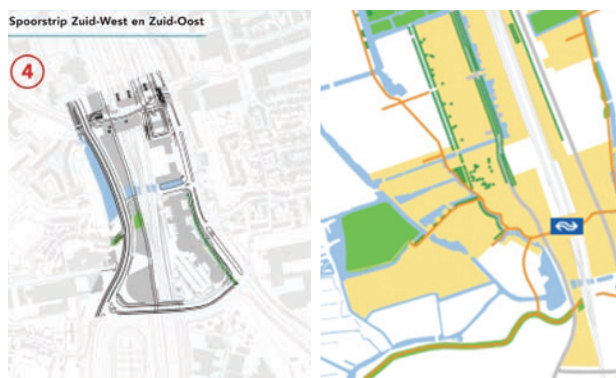
Met de komst van de Houtveldweg begin jaren tachtig werd de oostzijde van de Westzanerdijk voor autoverkeer afgesloten. De zijstraat (Schiethavenweg) die de Aris van Broekweg ontsloot vanuit de Westzanerdijk verdween en de Aris van Broekweg kreeg de functie van hoofdtoegang tot de buurt.



*Architectuur uit de tijd van aanleg van de Aris van Broekweg*



Toen in 2003 het Masterplan Inverdan werd gepresenteerd, was daarin de ligging van de Houtveldweg iets naar het westen verschoven. Om die reden had de gemeente de beide gebouwen op de kop aangekocht om deze op termijn te kunnen afbreken.



Afbeeldingen uit het Masterplan Inverdan, 2004

Nu het plan voor de verlegging van de Houtveldweg van de baan is, bestaat bij de ondernemers en vastgoedeigenaren aan de Aris van Broekweg zeer grote onduidelijkheid wat de gemeente met deze weg beoogt. Vanwege die onzekerheid aarzelen zij om in hun bedrijfspanden te investeren en stellen zij eventuele gewenste uitbreidingen uit. Het voorkeursrecht voor de aankoop van panden dat lang bij de gemeente heeft gelegen, verminderde de verhuurbaarheid ervan drastisch. Een andere zorg is de eventuele komst van een supermarkt aan de Aris van Broekweg. De verkeersbewegingen van bezoekers kan de aan- en afvoer van goederen voor de bedrijven aanzienlijk bemoeilijken.

De ondernemers kijken met gemengde gevoelens tegen de recente herinrichting van de weg aan. Ze zijn blij met de draaicirkel aan het eind van de weg, bij de aansluiting met de Westzanerdijk. In die zin zijn zij het niet geheel eens met bewoners die een haakse aansluiting tussen weg en dijkweg willen realiseren. Probleem voor hen is echter de asfaltbedekking die aanzet tot hard rijden en bij hevige regenbuien veel wateroverlast veroorzaakt. De breedte van de weg is door de herinrichting misschien niet versmald. Wel is het overzicht voor het uitrijdend verkeer lastiger geworden, omdat de parkeerplaatsen verhoogd zijn aangelegd, dicht tegen de gevel aan. Hoewel de parkeerplaatsen niet als trottoir bedoeld zijn, worden deze wel als zodanig gebruikt. Want een andere, veilige route voor voetgangers langs de weg is er niet.



Recente herinrichting



Draaicirkel voor vrachtwagens

Omdat een verzorgde tuin en goed onderhouden bedrijfspand een representatieve rol vervult, hechten de meeste ondernemers aan een goed onderhoud van de omgeving van hun gebouw. Ze hopen dat met de sloop van het pand Sombroek en het opknappen van de door de gemeente verhuurde panden ook het groen daaromheen beter onderhouden gaat worden.

De ondernemers en vastgoedeigenaren zien zeker kansen om van de Aris van Broekweg het visitekaartje van de buurt te maken. Daar helpt een goed onderhoud van de openbare ruimte aan mee, maar dat is niet het enige. Volgens hen zou een gevarieerder gebruik van de panden de levendigheid van de weg en de sociale veiligheid sterk vergroten.



*Bedrijfswoning aan de Aris van Broekweg*

Op dit moment zijn alleen bedrijfswoningen toegestaan die vanaf de aanleg van de weg aanwezig waren. Nieuwe bedrijfswoningen of andere woonvormen zijn door de huidige milieunormen niet mogelijk. Enkele bedrijven in de milieucategorie 3 en 4 aan de weg hebben namelijk een maatbestemming, waardoor uitbreidingen niet mogelijk zijn. Daardoor zitten bedrijven die eigenlijk zouden willen uitbreiden aan hun plafond. De ondernemers en vastgoedeigenaren stellen voor dat een onderzoek wordt gestart naar de marges waarbinnen een grotere variëteit van gebruik aan de weg, inclusief wonen, mogelijk zou zijn. Ze denken daarbij onder meer aan maatschappelijk instellingen, een huisartsenpraktijk, meer detailhandel, enz. Op de plaats van het pand Sombroek zou ook een bedrijfsverzamelgebouw kunnen komen. Daarnaast willen zij ruimte voor uitbreiding van hun bedrijf.

Deze ideeën over diversiteit in programmering passen goed in het beleid van de gemeente om binnenstedelijke bedrijventerreinen verder te laten 'verkleuren'. Dat wil zegen dat de menging van wonen en werken gestimuleerd wordt. Wat deze verkleuring op de Aris van Broekweg tegenhoudt is nu het feit dat de weg op het grensgebied ligt van stad en haven. De komst van de dansschool Juvat en de herbestemming van Het Blauwe Pand tot bedrijfsverzamelgebouw en brandpunt van buurtgerichte activiteiten laten in ieder geval zien, dat een grotere variëteit aan functies de straat kan verlevendigen.

Een voorwaarde voor het verbeteren van het beeld van deze weg is wel een wijziging van de inrichting van de onoverzichtelijke kruising met de Houtveldweg. De overdosis aan verkeersborden werkt hier verwarrend. De tankwagens waarvoor direct aan het begin van de straat een afgifte installatie is geplaatst voor de levering van brandstof, ontnemt vaak het zicht bij het nemen van de bocht. Voor fietsers zijn geen aparte voorsorteerstroken gemaakt om naar links het vrij liggende fietspad op te gaan. Ook de parkeerproblematiek vraagt om een snelle oplossing: door ouders van de dansleerlingen wordt er vaak tijdelijk op de stoep geparkeerd; werknemers van de gemeente en andere kantoren parkeren hun auto in de Aris van Broekweg.





*Kruising met de Houtveldweg*

Om de Aris van Broekweg te ontwikkelen tot een mooie, goed ingerichte entree van de buurt, stellen ondernemers, vastgoedeigenaren en bewoners de volgende maatregelen voor:

- Hoewel de Houtveldweg een bovenwijkse verbindingsweg is, is het goed om ondernemers en bewoners rond de Aris van Broekweg te betrekken bij een betere inrichting van de kruising met de Houtveldweg.
- Bij de volgende herinrichting van de weg zouden de eisen van de bedrijfsvoering uitgangspunt moeten zijn, zoals de voorwaarden die de levering en afvoer van materialen en goederen daaraan stellen. Denk daarbij aan de plaatsing van lantaarns en bomen en een goed overzicht over de weg bij het uitrijden.
- Om de snelheid waarmee veel automobilisten over de weg rijden te beteugelen zouden strepen op het midden van de weg moeten worden aangebracht en een stop-streep met stopbord aan het eind.
- Een belangrijke voorwaarde voor het ontwikkelen van een visie voor de Aris van Broekweg is duidelijkheid over de plannen die de gemeente heeft met het gebied rond deze weg. Daarnaast is informatie over de reikwijdte – mogelijkheden en onmogelijkheden - van het huidige bestemmingsplan gewenst. Pas dan ontstaat een goede uitgangspositie voor het nadenken over de toekomst van de weg. Het bedrijventerrein zou als een van de binnenstedelijke bedrijfsterreinen van Zaanstad deel moeten uitmaken van het onderzoek naar creatieve manieren in het omgaan met regels met betrekking tot de milieubelasting. Op die manier wordt mogelijk een gevarieerder programma van bebouwing mogelijk dan toe nu toe het geval is. Denk daarbij aan verschillende vormen van wonen of de komst van maatschappelijke instellingen.

## Pijler 5

Met herinrichting en bebouwing het Aldi- en Parera-terrein ontwikkelen tot een levendige plek in de buurt





Het terrein waarop de Aldi supermarkt en de snackbar staan, is een gapend gat in de buurt. Een lang, onbebouwd dijktracé strekt zich uit van het woonerf aan het begin van de dijk tot aan de Adriaan Roggestraat, waaraan de basisschool De Dijk staat. De dijk is hier als belangrijk cultuurhistorisch element nauwelijks ervaarbaar.



*Alditerrein met afvalcontainers bij de oprit naar het parkeerterrein*



*Parkeerplaatsen op het hellend deel van het Parera-terrein*



*Dijktracé langs het Aldi terrein*



*Aansluiting van de Westzanddijk op de Aris van Broekweg*

Bij veel van de oudere bewoners is het Alditerrein bekend als Parera-terrein, genoemd naar het Amsterdamse heibedrijf, dat dit toen nog benedendijks gebied vijftig jaar geleden gebruikte als opslagplaats. Eind jaren tachtig is een deel van het terrein met puin van afgebroken gebouwen volgestort (Zie historische schets). Op het westelijk deel kwam rond 2000 de Aldi te staan; op het aflopende deel richting het Avia-meer ontstond een ruig groengebied. Door de bramenstruiken rond het parkeerterrein zie je dit parkachtig gebiedje niet direct. Sinds enige tijd beheren de omwonenden op eigen initiatief het onderhoud van dit groen, dat door aanplant van bijzondere boomsoorten en planten langzaam verandert in een aangenaam buurtparkje.

Op zich zijn de bewoners zeer tevreden over de aanwezigheid van de supermarkt, wat ook geldt voor de snackbar. Nadat de laatste buurtwinkel in de jaren tachtig verdween, waren zij voor de dagelijkse boodschappen aangewezen op het centrum van Zaandam. Door de komst van de Aldi kon, zoals een bewoner dat omschreef, de tweede koelkast de deur uit.

Alleen, de inrichting van het terrein baart de bewoners veel zorgen. Vaak ligt er vuil rond de rij containers bij de oprit naar de parkeerplaats. 's Avonds ligt de parkeerplaats er verlaten bij en ervaren de omwonenden veel overlast van jongeren die het gebied door het gebrek aan toezicht als hangplek gebruiken. Zelf geven de jongeren aan dat er voor hen ook geen voorzieningen in de buurt bestaan. De parkeerplaatsen langs het aflopende deel van het terrein wordt tot irritatie van de omwonenden door veel langparkeerders van buiten de buurt gebruikt.



*School met omgeving*

De bewoners denken aan verschillende mogelijkheden om een verbinding te leggen tussen de omgeving van de school en het Alditerrein, zodat een levendige kern van de buurt kan ontstaan. Volgens hen zijn er twee manieren om het gat tussen het woonerf Westzanerdijk en de Adriaan Roggestraat te dichten en de dijk langs dit tracé beterikbaar te maken.

Ten eerste zou dat kunnen door een herinrichting van het dijktracé en ten tweede door toevoeging van bebouwing.

### 1. Herinrichting van het dijktracé

Bij de herinrichting van het dijktracé kan je denken aan de volgende ingrepen:

- Overwogen zou kunnen worden om de vloeiende overgang die de Aris van Broekweg nu met de Westzanerdijk maakt te veranderen in een meer haakse aansluiting. De dijk als verhoogde weg wordt weer ervaarbaar en de Aris van Broekweg wordt een zijtak van de dijk. Samen met het Aldi-terrein gaat de aansluiting en dit dijktracé deel uitmaken van een plein-achtige inrichting. Bij een juiste invulling kunnen de bomen bij de papier- en glasbakken het idee oproepen van “mediterrane bomen op het plein”. Het terras bij snackbar Molenaar kan hierin een belangrijke rol vervullen, bij voorkeur in de situatie waarbij Aldi is verplaatst naar het ZVH terrein. Deze ingreep kan in strijd zijn met de wens van de ondernemers om de draaicirkel te behouden.
- De verbinding tussen de omgeving van de school en het Alditerrein met een ontwerp voor de bermbeplanting van de dijk richting de Adriaan Roggestraat ervaarbaar maken. Hiertoe behoort ook de herinrichting van het kruispunt met banken en speels vormgegeven tekens die verwijzen naar de school, waardoor de weggebruikers aangespoord worden hun snelheid te minderen (zie ook Pijler 3)



*Dijktracé richting de Adriaan Roggestraat vanaf het Alditerrein*



- Een ontwerp waarin van de berm ten noorden van de dijk en het groen dat zich rond het energiehuisje en de supermarkt bevindt omgevormd wordt tot een wandelzone. Deze zet zich voort langs de Dijkslot en maakt deel uit van de parkeanleg achter de Westzanerdijk.



*De wilde begroeiing rond het elektriciteitshuisje*



*Het groen achter de Aldi en het parkeerterrein*

- De gemeente ondersteunt de omwonenden van het Parera-terrein in het beheer en onderhoud van het groen (Zie Pijler 2)

## 2. *Bebouwing*

De toevoeging van bebouwing draagt op de volgende manieren bij aan de verbetering van het Aldi- en Parera-terrein als centrum van de buurt:

Een groep bewoners/ondernemers uit de buurt heeft het initiatief genomen tot de ontwikkeling van een project Collectief (particulier) Opdrachtgeverschap (CPO). Op de bewonersavond van 1 juli en 7 oktober waarop zij hun plan presenteerden, waren de reacties van omwonenden overwegend positief. Gesteund door een subsidie van de provincie en geholpen door drie externe adviseurs onderzoekt het collectief de haalbaarheid van het plan. Belangrijke onderdeel daarvan is de ontwikkeling van het Nieuwe Zaanse huis, waarin op moderne wijze wordt aangesloten bij de traditie van de Zaanse houtbouw. De huizen moeten duurzaam zijn en de plattegronden flexibel. Daarnaast onderzoekt het collectief voor wie de huizen geschikt zijn – starters? senioren? – en wie interesse heeft om aan het project deel te nemen. De omwonenden stellen behoud van het ruige karakter van het groen en de mogelijkheid van het beheer door bewoners wel als voorwaarde.

De initiatiefgroep onderzoekt in hoeverre de bouw van woningen als aanvulling van de lintbebouwing aan één of beide zijden van de dijk tussen het Alditerrein en de Adriaan Roggestraat mogelijk is. Nu Aldi grond gaat verkopen met het oog op de verhuizing van de supermarkt kan dit terrein bij het plan worden betrokken.

## Pijler 6

### De Fronik-boerderij verder uitbouwen tot het kloppend hart van de buurt

De Fronik-boerderij staat in de 'top drie van mooiste plekken' bij iedereen bovenaan. Het zicht op het landschap vanaf de boerderij en de combinatie met het Westerwindpad, worden als belangrijke redenen genoemd, maar ook het feit dat je er nog heel sterk de geschiedenis van de buurt ervaart en de plek voor velen verbonden is met mooie persoonlijke herinneringen.



*De Fronik-boerderij tegen het decor van het Westzijderveld*

Verschillende generaties bewoners ontmoeten elkaar hier en nieuwe bewoners of bezoekers van de buurt weten de plek al snel te vinden en te waarderen. De scholieren van de basisschool noemen de boerderij, samen met het speelveld als plekken die behouden moeten worden. Door de vele dieren die er rondscharrelen willen de kinderen er keer op keer naartoe, alleen of met hun ouders of grootouders. Tieners verzorgen dagelijks de pony's. Een team van enthousiaste vrijwilligers organiseert gezamenlijke activiteiten rond de boerderij zoals de buurtklusdag, kerkuilen ringen of het schoonhouden van de schaatsbaan achter de boerderij in de winter. De boerderij versterkt daardoor de verbondenheid met elkaar en met de buurt. Toen er nog een wandelbruggetje lag tussen de Verzetsstrijdersbuurt en het Westerwindpad was er ook voor de kinderen uit deze buurt een gemakkelijkere manier om bij de boerderij te komen.

De boerderij ligt op een kruispunt van fiets- en wandelwegen, boten kunnen er gemakkelijk aanleggen. De vrijwilligers van de boerderij hebben tegen geringe betaling kano's neergelegd waar kinderen met of zonder ouders gebruik van kunnen maken. Passerende fietsers en wandelaars gebruiken de boerderij als rustpunt.





*De Boerderij*



*Kano's aangemeerd bij de Fronik boerderij*

Een werkgroep van de Belangenvereniging Westzanerdijk e.o. heeft een exploitatieplan opgesteld. De belangenvereniging zoekt samenwerking met verschillende organisaties zoals Vereniging Natuurmonumenten, de Vereniging tot Ongeschonden Behoud Westzijderveld, Landschap Noordholland en de VVV. In dit plan wordt de Fronik-boerderij als een belangrijk ontmoetingspunt gezien zijn voor oude en nieuwe bewoners van alle buurten ten westen van het spoor (Westerwating en Westerkoog) en voor die van Zaanstad als geheel. De Gebiedsvisie Nieuw West van de gemeente noemt de boerderij ook als locatie voor een educatie- en recreatiecentrum voor het nieuw te ontwikkelen gebied. Het doel van het plan is om het unieke karakter van de natuurlijke locatie te bewaken, de sociale functie ervan te versterken en de geschiedenis van de buurt, de stad en het Westzijderveld levend te houden. De werkgroep wijst op de grote potentie die de plek biedt voor educatie en natuurbeleving door de grote biodiversiteit van deze plek op de grens van stad en land. Voor werknemers van de gemeente en van bedrijven in de omgeving biedt de boerderij een prachtige gelegenheid voor de lunchpauze of voor ontmoetingen na het werk. Na de verbouwing kan de dier- en verzorgingsboerderij ook voorzien in multifunctionele gebruiksruidten voor vergaderingen, bijeenkomsten, exposities en evenementen.

De vernieuwde Fronik-boerderij zou ook een Bed&Breakfast, een Kleine Keuken, een buurtwinkel en een buurtmuseum kunnen huisvesten. Mogelijk zijn er ook kansen voor een lokaal Zorg & Welzijnsdienstenaanbod. Daarnaast kan de boerderij meer nog dan nu al het geval is een belangrijke functie vervullen in de recreatie van de Zaanstreek. Zo kan het waternetwerk ten volle benut worden, wanneer aanlegvoorzieningen komen op plaatsen waar het water vanuit de buurt gemakkelijk toegankelijk is. (Zie visiekaart: recreatie) Ook in de Gebiedsvisie Nieuw West krijgt de Fronik-boerderij deze rol toebedacht.

De belangenvereniging Westzanerdijk zoekt op dit moment financiering en wil een projectleider en een fondsenwerver aanstellen die op no cure - no pay basis het exploitatieplan verder kunnen uitwerken. De gemeente Zaanstad heeft er om de volgende redenen baat bij om de boerderij uit te bouwen tot een levendig ontmoetingspunt in de buurt:

- Als hart van de buurt heeft de boerderij een belangrijke rol in het vergroten van de betrokkenheid van de bewoners bij elkaar en bij de buurt.
- De boerderij kan zich ontwikkelen tot een belangrijk knooppunt in het recreatienetwerk van de Zaanstreek en krijgt daarmee een belangrijke bovenwijkse functie. Zeker als ook het Westerwindpad deel wordt van het fietsknooppuntennetwerk. Deze ontwikkeling past in het gemeentelijk beleid om de recreatieve waarde van het landelijk gebied te verhogen. Van belang is dan ook een goede verbinding naar station Zaanadam, zodat de voorziening waarde heeft voor de stad en de regio.
- De boerderij kan een bindende factor zijn in het betrekken van de bewoners van de nieuwe buurten in Inverdan West bij de buurt waar zij net zijn komen wonen. Ook leren zij op die manier bewoners van andere buurten kennen.

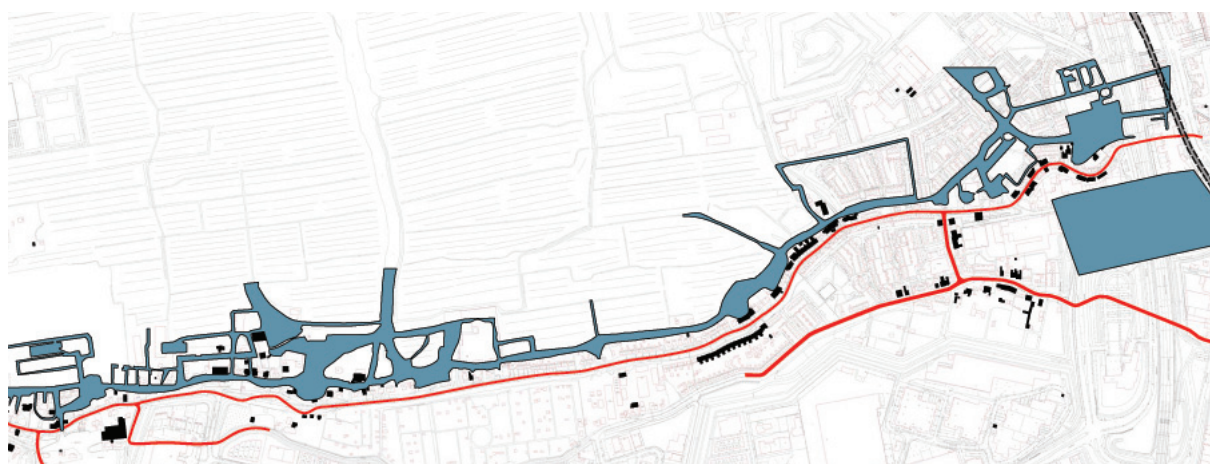
## Hoofdstuk 2

### Een historische schets van de Westzanerdijk e.o.

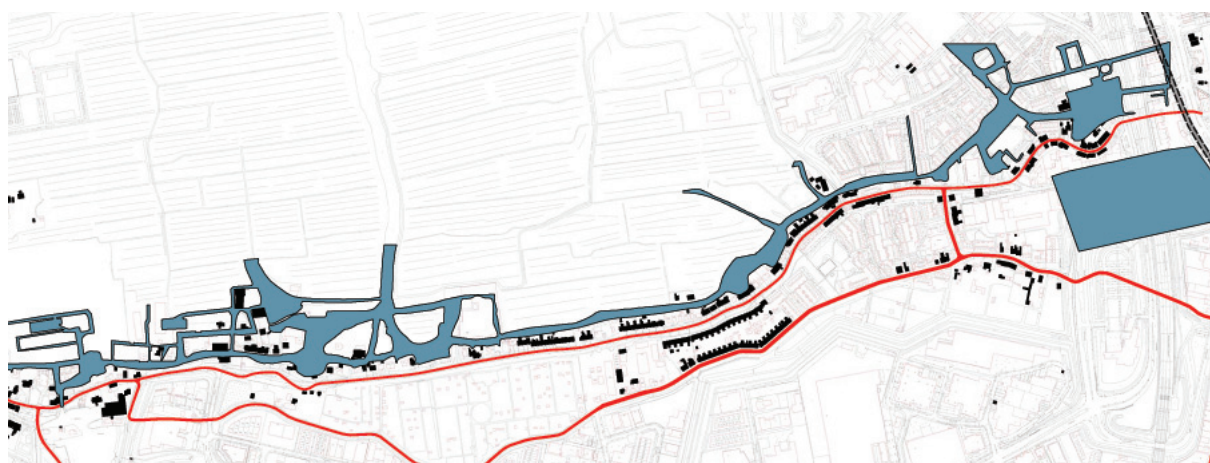
*De historische ontwikkeling van de buurt in zes beelden*



1850

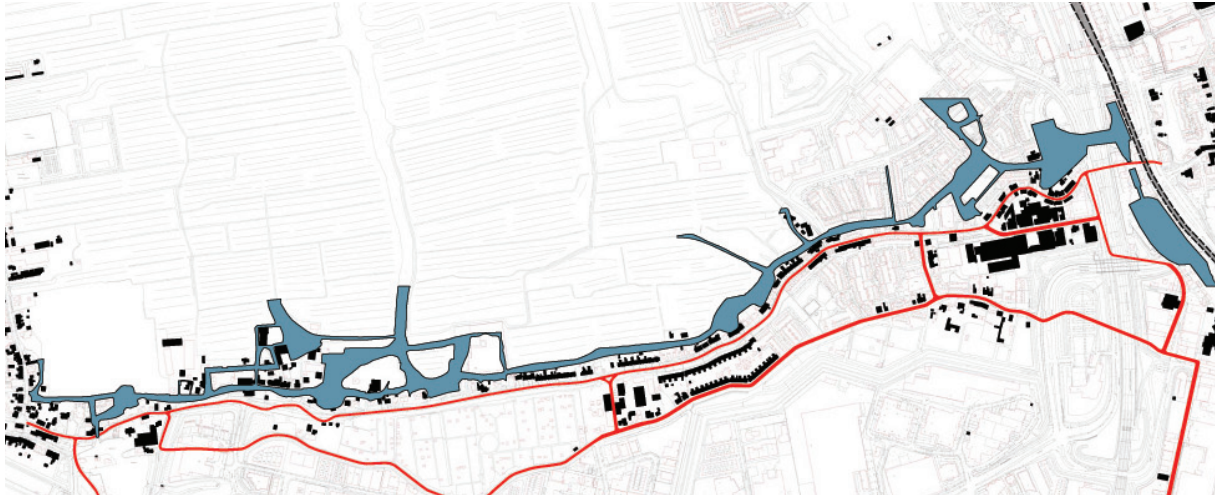


1920

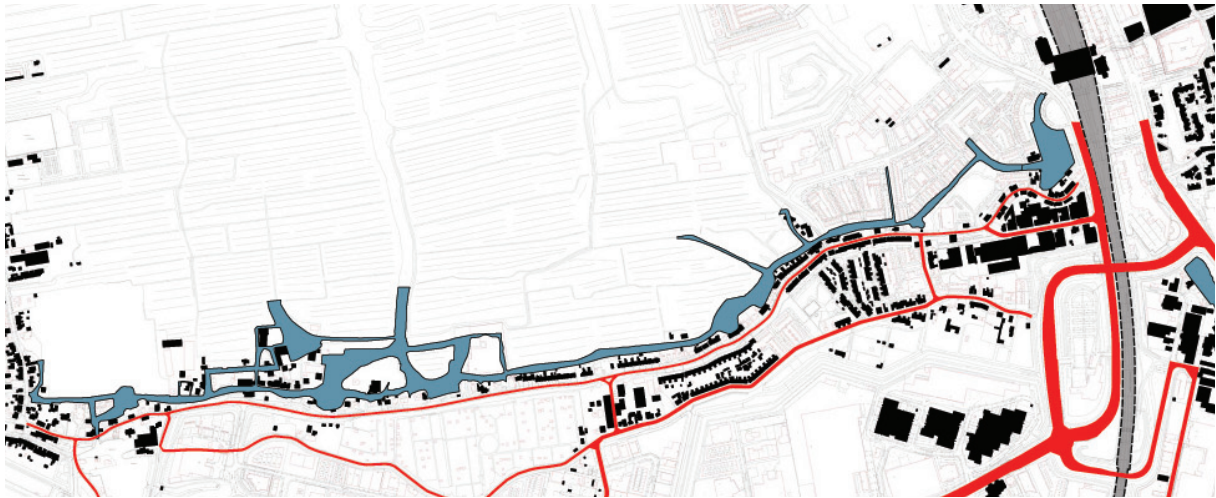




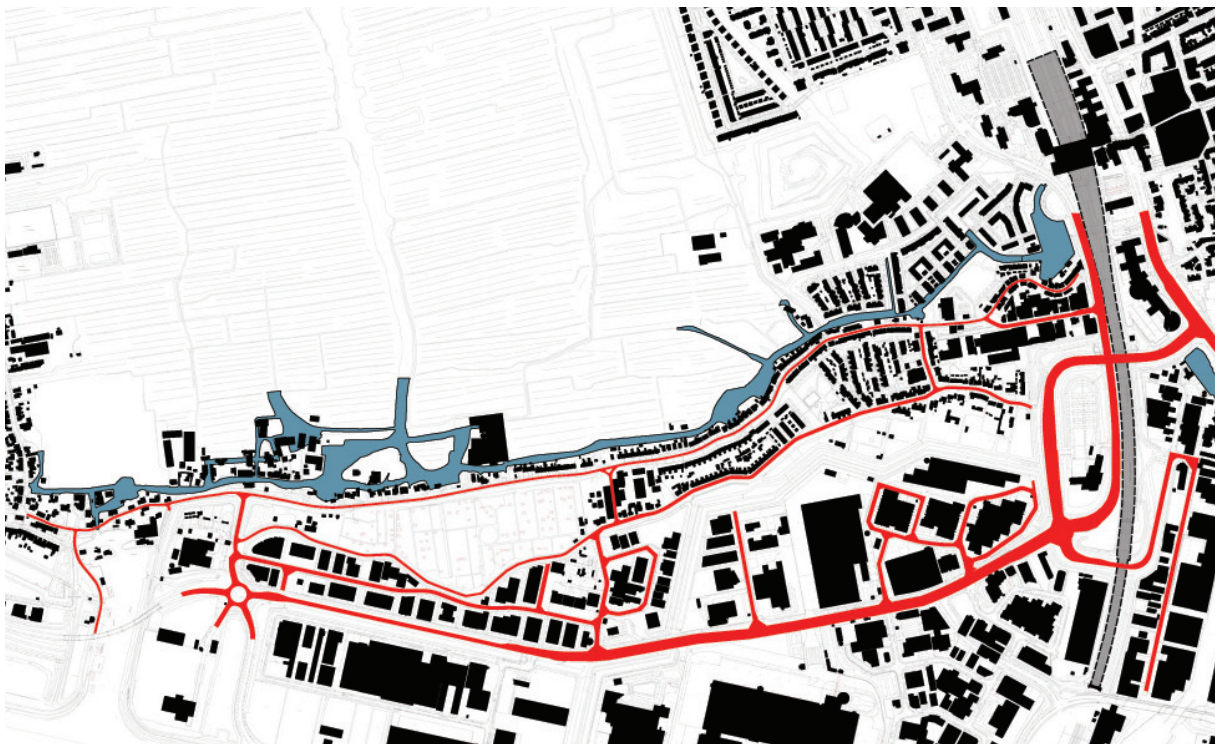
1943



1967



1986



2013



In de gesprekken met bewoners die al jaren aan de Westzanerdijk wonen, vallen namen die je niet direct kan thuisbrengen: Fibra brug, Avia-meer, Pareraterrein, Fronik-boerderij. Weet je meer van de geschiedenis van de buurt, dan vallen al die namen op hun plek. Dan wordt ook duidelijk hoezeer het landschap, het wonen en de industrie in deze buurt al sinds lang met elkaar verweven zijn. In deze historische schets volgen we de geschiedenis van de buurt via de plekken die tijdens de buurtgesprekken het meest genoemd werden.

### 1. Westzanerdijk

De Westzanerdijk getuigt met de polder Westzaan van de oudste geschiedenis van de buurt. Hij werd opgeworpen om de polder te beschermen tegen het water van het IJ dat in open verbinding stond met de Zuiderzee. Door incidentele doorbraken werd de dijk om het naar binnen gestroomde water heen gelegd, waardoor het slingerend verloop van de dijk ontstond. Sommige van deze wateren bleven binnendijks liggen zoals de Wiel achter het benzinestation, door ingewijden het 'Avia meer' genoemd. Na de aanleg van het Noordzeekanaal verloor de Westzanerdijk zijn zeeverende functie. Met de verlaging en verbreding van het dijklichaam kon de dijk beter dan voorheen als een ontsluitingsweg naar het westen dienen. De Westzanerdijk liep over in de Hogendijk die zich via de Dam als Zuiddijk voorzet. De nederzetting die rond 1850 langs de dijk ontstond en zich pas met de aanleg van de Ringweg begon uit te breiden, vormde toen nog een onlosmakelijk onderdeel van Zaandam



Paaltje aan de Westzanerdijk dat herinnert aan de vroegere functie van de dijk



De Westzanerdijk rond 1900



Uitsnede van de kaart uit 1850 waarop de dijk tot aan de Dam te zien is



## 2. Polder Westzaan

Vanuit Westzaan en de Zaan werd de polder in de twaalfde eeuw ontgonnen door de aanleg van sloten die het water loosden op de Gouw, een brede sloot ongeveer in het midden. Via deze waterloop kwam het water in het IJ. De Gouw was ook gegraven om het ontgonnen land te beschermen tegen overstroming van de niet ontgonnen delen ten westen daarvan. De Gouw bleef zijn afwateringsfunctie vervullen, ook nadat de ontginning westwaarts richting Westzaan verder ging. Het patroon van het slagenlandschap dat zo ontstond is in de loop van de tijd nauwelijks veranderd. Tot ongeveer 1500 was de polder nog in gebruik voor de akkerbouw. Door inklinking van het veen werd de bodem echter te nat, waardoor de boeren over gingen op veeteelt. Omdat de dijk die de ruggengraat van Westzaan vormt, de ontginningsas was en de Westzanerdijk een zeeverende functie vervulde, groeide Westzaan al snel uit tot een lintdorp. De Westzanerdijk bleef nog tot ver in de 19de eeuw vrijwel onbebouwd. De Fronik-boerderij, genoemd naar de laatste boer Kobus Fronik, is een van de weinige boerderijen die vanaf de Westzanerdijk te bereiken was.



*Kaart uit 1575 waarop de polders van de Zaanstreek te zien zijn, ingesloten door water*



*De Fronik-boerderij in de winter*



*Polder Westzaan*

In de polder Westzaan verschenen in de loop van de 16de eeuw steeds meer molens voor verschillende doeleinden zoals pelmolens, houzaagmolens, korenmolens en molens voor de vervaardiging van papier. Er was geen duidelijke grens tussen landbouw en industrie, een situatie die nog tot in de 20ste eeuw bleef bestaan. Het open veld en het vele water waren uitstekende voorwaarden voor de bouw van molens en aan- en afvoer van hout. De Polder Westzaan bezit voor een deel de status van Natura 2000 en is in beheer bij Staatsbosbeheer, op het gehele agrarisch gebied van de polder rust in het bestemmingsplan de bestemming 'agrarisch met waarde'.

### 3. Aris van Broekweg (I)

De hout- en scheepsbouwindustrie bleef niet beperkt tot de oevers van de voor- en achterzaan. In 1627 werd de Nieuwe Haven als een rechthoekige zijtak van de Zaan aangelegd. Veel schepen die door buitenlandse overheden besteld werden, liepen hier van de rede. Het is een tot nu toe onbekend hoofdstuk uit de Zaanse geschiedenis. Die haven heeft daar nog tot in de jaren veertig gelegen. Met de wederopbloei van de houtindustrie die zo rond 1850 begon, was het deel waar later de Aris van Broekweg werd aangelegd bij het bedrijf van William Pont als schiethaven in gebruik. Een restje van deze rechthoekige haven is nog aanwezig in de vorm van een doodlopende havenarm tussen de Houthavenkade en de Provincialeweg.

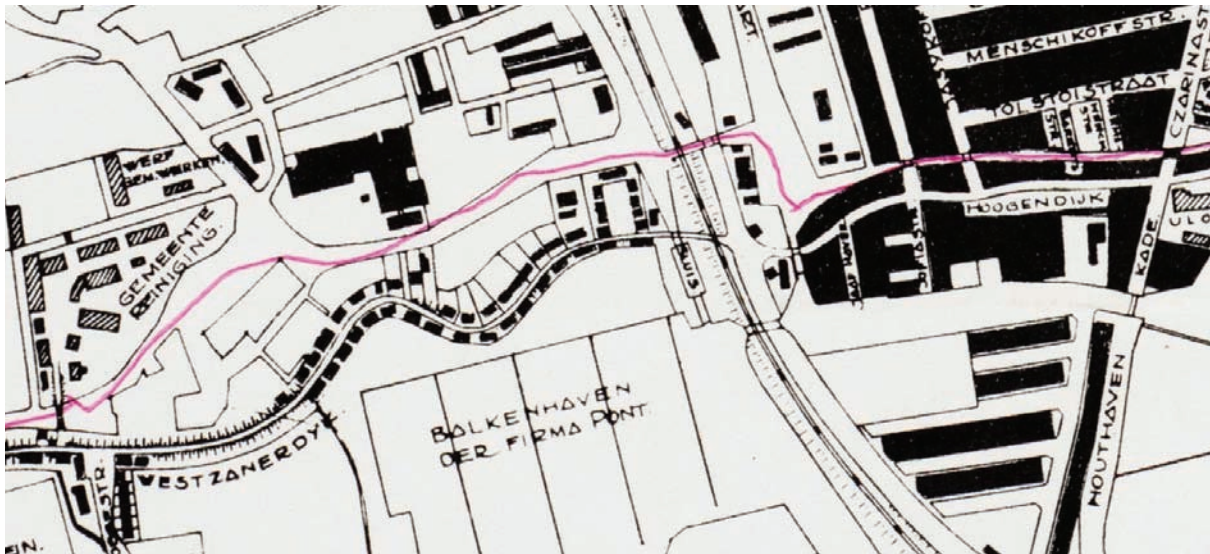


Uitsnede van een kaart uit de 17de eeuw (Westzanerdijk heet hier nog Hooge Dijk)

In het Westzijderveld waren tot in de jaren vijftig nog veel houtbedrijven gevestigd zoals die van G.A. van der Stadt en J.H. van Wessem. Veel van de bewoners van Westzanerdijk waren daar werkzaam. Het hout kon tot 1939 naar dit gebied vervoerd worden via de Jaap Haverssluis naar de haven en via de duiker onder de spoorlijn die in 1869 was aangelegd.

In 1939 nam de Gerrit Haremakersluis ten westen van het spoor die functie over. 65 jaar na de aanleg van de spoorlijn kwam als onderdeel van het Rijkswegenplan de provinciale weg naast het spoor te liggen. Het begin van een scheiding tussen de Westzanerdijk en het centrum van de stad was daarmee een feit.





Uitsnede uit plattegrond van 1943, waarop de sluis, het spoor en de Provincialeweg te zien zijn. De Westzanerdijk en de Hogendijk lopen nog ononderbroken in elkaar over, ondanks de spoorwegovergang. Ook zijn de restanten van de Nieuwe Haven, deel in de vorm van de balkenhaven van de Firma Pont, nog zichtbaar



Gerrit Harenmakersluis, van 1939 tot jaren zestig



Spoorwegovergang vanaf de Provincialeweg naar de Westzanerdijk, 1950

#### 4. Ringweg

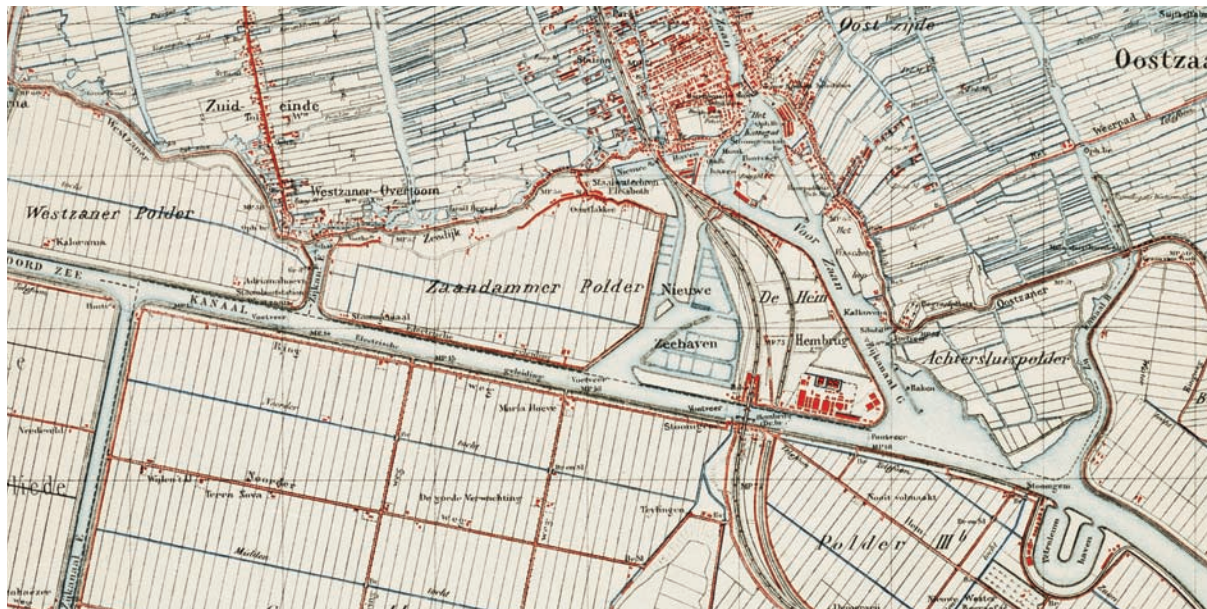
De Ringweg verscheen pas ten zuiden van de Westzanerdijk na de aanleg van het Noordzeekanaal. Deze gaf niet alleen een belangrijke impuls aan de opbloei van de Amsterdamse haven.



Verbeelding van het geprojecteerde Noordzeekanaal, 1878



Door de aanleg van de Zijkanalen F en G en de Nieuwe Zeehaven profiteerde Zaandam daar ook van mee. Het kanaal kwam tot stand door inpoldering van het IJ. Zo verscheen ten zuiden van de dijk de Zaandamerpolder, waarin zich enkele boeren vestigden. Rond 1900 kwam de Ringweg langs de zuidrand van het vroegere buitendijkse land te liggen met de Adriaan Roggestraat als verbindingsweg. Deze verbond ook de Westzanerdijk met de weg die rond de nieuwe polder liep.



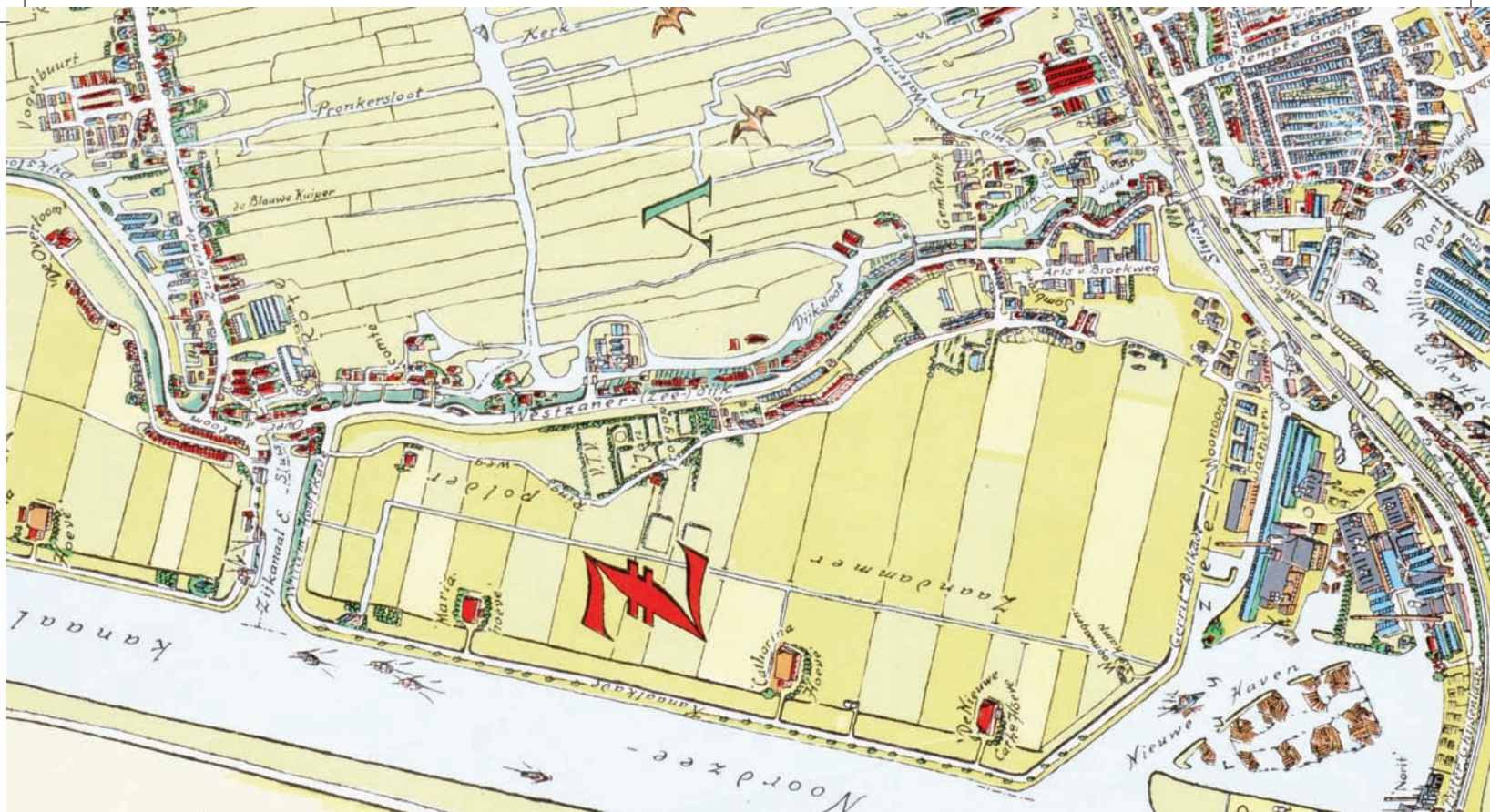
De Westzanerdijk en de Ringweg rond 1920



Ring 97, 1990

Nog tot in jaren tachtig van zoste eeuw bleef de polder onbebouwd en zagen de bewoners van de Adriaan Roggestraat en Ringweg vanuit hun raam de schepen door het kanaal voorbij varen. In het vroegere buitendijkse land, ten zuiden van de Ringweg heerste een landelijke sfeer.





Uitsnede uit plattegrond van 1967

## 5. Bewoning, bedrijven en voorzieningen

### Wonen

Tussen 1900 en 1920 vindt er aan de Westzanderdijk en de Ringweg een zodanige uitbreiding van de bebouwing plaats dat je kunt spreken van een nederzetting. De vroegste bebouwing werd op de dijk gebouwd. De oudste woning, nr. 305-307, dateert uit de 18de eeuw en is Rijksmonument. Veel van de huizen die op de dijk gebouwd werden, bevonden zich aan het begin. Verderop - na nr 141 - kwamen de huizen aan de voet van de dijk te staan, nadat deze zijn zeeverende functie had verloren. Opmerkelijk zijn de vele twee-onder-één kappers die langs de dijk te vinden zijn.



Twee onder-één-kappers van rond 1910 aan de Adriaan Roggestraat



Een moderne interpretatie van een Stolpboerderij





*Jaren dertig woningen aan de Ringweg. De woningen die in de jaren vijftig aan de ander kant van de binnentuinen verrezen buurten in vormgeving niet zoveel af van deze eerder gebouwde huizen. Daardoor is een grote samenhang ontstaan in dit buurtje tussen de Ringweg en de Westzanerdijk*

Dat geldt ook voor de Adriaan Roggestraat. De architectuur van de huizen is zeer gevarieerd. Woningen met mansardekappen, typisch voor het begin van de 19de eeuw, staan naast moderne interpretaties van de stolpboerderij of een antroposofische versie van een dijkhuis. Langs de dijk is tussen de woningen ruimte vrijgelaten zodat het polderlandschap steeds zichtbaar blijft. Steile, recht naar beneden gaande trappen leiden op veel plaatsen naar de voordeur van de huizen.



*Steile trappen leiden naar de huizen aan de dijk.*



*Bewoners eigenen delen van het dijktalud toe*

De voortuinen zorgen voor een overgangsruiimte tussen openbaar en privé. Maar op het traject aan de zuidzijde vanaf Westzanerdijk 215 hebben de bewoners ook delen van het dijktalud voor eigen beheer toegeëigend en beplant.

In het kader van de plannen uit 1963 (zie paragraaf 6) kwamen veel huizen in gemeentebezit. Toen de sloop van de buurt niet doorging, kwamen langs de dijk – ook op plaatsen waar nooit huizen gestaan hadden – rijtjes huizen van de grond in de typische vormgeving van de jaren zeventig en tachtig: modern met grote ramen, maar tegelijk ook landelijk met steile kappen en groen en wit geverfde houten beschietingen.

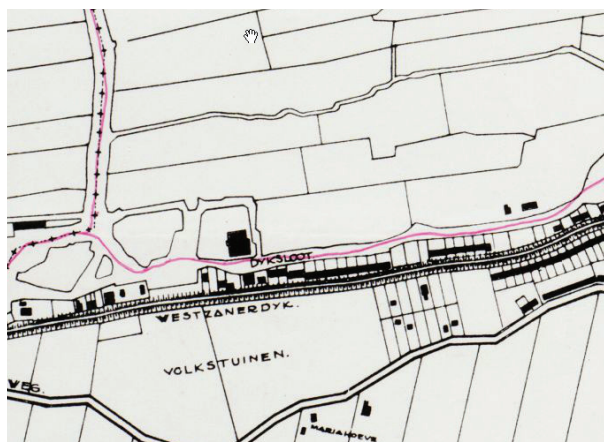




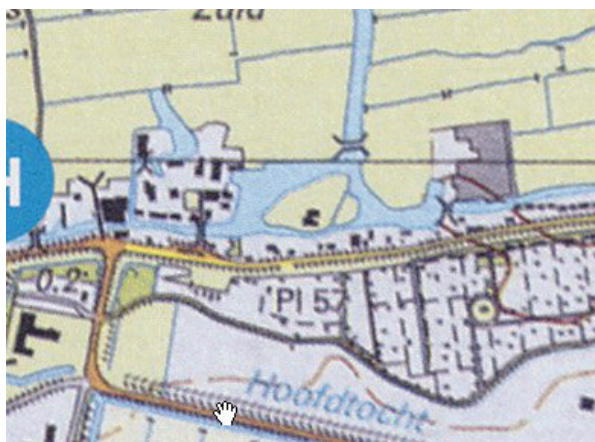
Oever van de Dijkvloot die in de jaren tachtig bebouwd werd

### Bedrijven

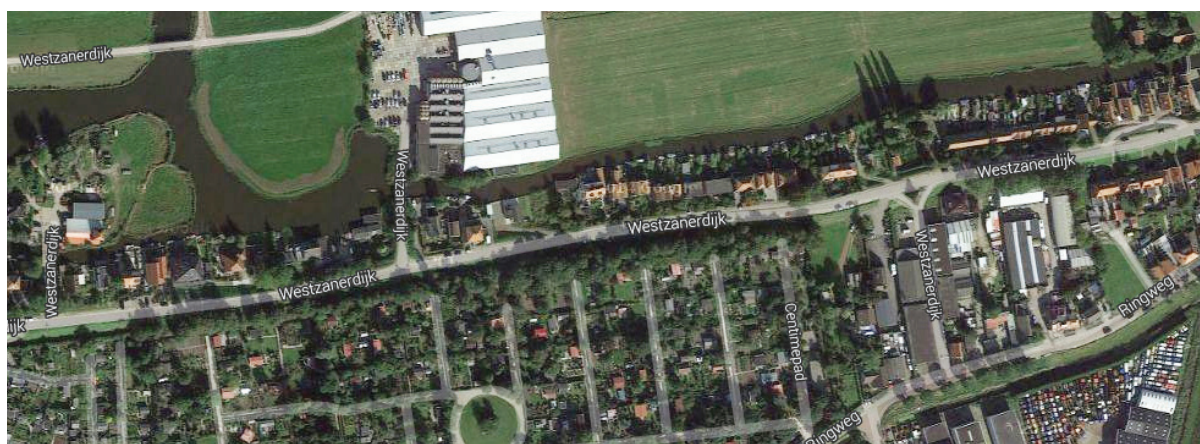
Niet alleen langs de Aris van Broekweg staan bedrijven. Ook in de buurt zelf zijn al sinds de jaren veertig van de 20ste eeuw bedrijven te vinden. Tussen het volkstuintenpark en de woningen uit de jaren dertig ontwikkelden zich enkele bedrijven. Met de aanleg van de Hoofdtocht en de Ducaatweg in de jaren tachtig hoeft het vrachtverkeer niet meer door de buurt te rijden.



1943



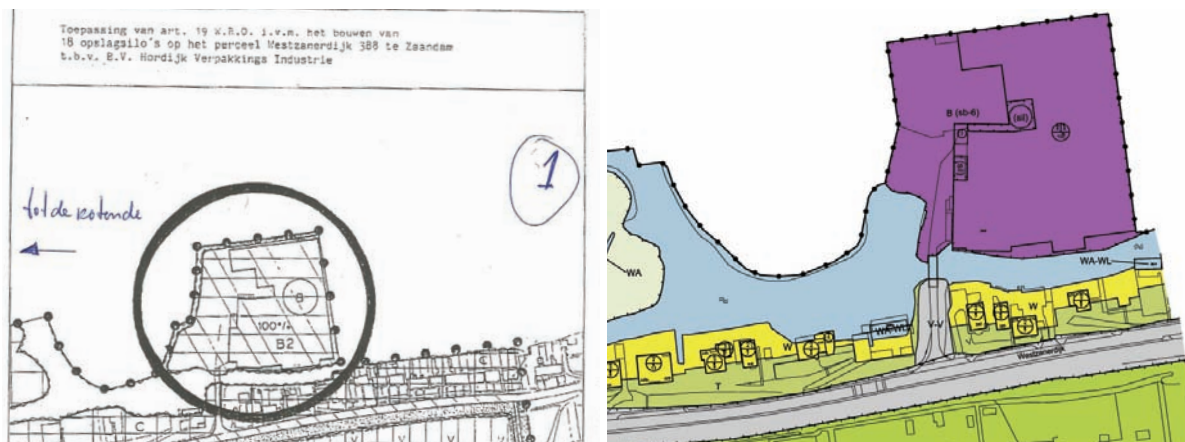
1999



2014

Op deze kaartenreeks is de groei van bedrijven te zien binnen de buurt Westzanderdijk e.o.

Ten noorden van de Westzanerdijk, ter hoogte van de Gouw, bevindt zich Hordijk Verpakkingsindustrie BV. Het bedrijf vestigde zich rond 1950 op een plek waar toen al een fabriek voor houten fruitkisten aanwezig was. In 2002 kreeg dit bedrijf een tweede vestiging aan de Daalderweg in Westerspoor, vooral bedoeld voor de distributie.



De stippellijn in het bestemmingsplan Westerspoor van rond 1996 is ook rond de woonbebouwing aan de Westzanerdijk getrokken. Op het bestemmingsplan van 2013 is alleen Hordijk als 'Bedrijf' aangegeven.

Aan de Westzanerdijk heeft het bedrijf nu zijn maximale omvang bereikt. Door de aanwezigheid van dit bedrijf veranderde de bestemming van het gebied nog al eens. Van 'lintbebouwing' in het bestemmingsplan van 1931, naar 'industrieterrein' in de jaren negentig, om weer 'Wonen' te worden in het huidige bestemmingsplan van 2013.

### Voorzieningen

Tot in de jaren tachtig van de vorige eeuw kende de buurt meer buurtvoorzieningen dan nu het geval is. De buurt bezat zijn eigen buurtwinkels. Zo waren er een visboer, een kruidenierszaak en tabakszaak, gecombineerd met een kroeg gezien aan het begin van de dijk. Aan de gevelindeling van sommige huizen is de vroegere winkelfunctie nog herkenbaar.



Bakkerszoon van A. Korsten. Rechts café en tabakszaak Korver.



Woning aan het begin van de met ramen die wijzen op de vroegere winkelfunctie

Tegen het GEB gebouwtje aan de Westzanerdijk, ter hoogte van de Adriaan Roggestraat, stond een leugenbankje waar vanaf een groepje oudere mannen het dorpsleven waarnam en besprak.





*Leugenbank*

Op het terrein tussen de Ringweg en de Westzanerdijk was voldoende ruimte voor enkele voetbalvelden, de thuishonk van onder meer de Zaanse Football Club (ZFC). De laatste werd in 1924-25 zelfs bekerkampioen. De wedstrijden trokken veel bezoekers die voor het merendeel op de fiets kwamen.



*De velden van ZFC*



*Fietsen van bezoekers van de voetbalwedstrijden*

Bewoners die indertijd rond de velden woonden, herinneren zich de gezelligheid rond de wedstrijden en de trainingen, zeker als de lampen rond de velden aangingen. De Zaanse Voetbalverenigingen ZFC en ZVV, verhuisden eind jaren zeventig naar een andere plek in Zaandam nadat de gemeente besloot tot de bouw van woningen op deze sportterreinen. Het buurtje uit het begin van de jaren met straatnamen die verwijzen naar het sportverleden, kreeg de opzet van een woonerf zoals die ook te vinden is in de Zaanse nieuwbouwwijken Westerkoog en 't Kalf. De woningen hebben dezelfde architectuur van in baksteen opgetrokken huizen met steile, ver doorgetrokken kappen en houten beschietingen als geveldecoratie.



*Woonhuizen in de Tribune*





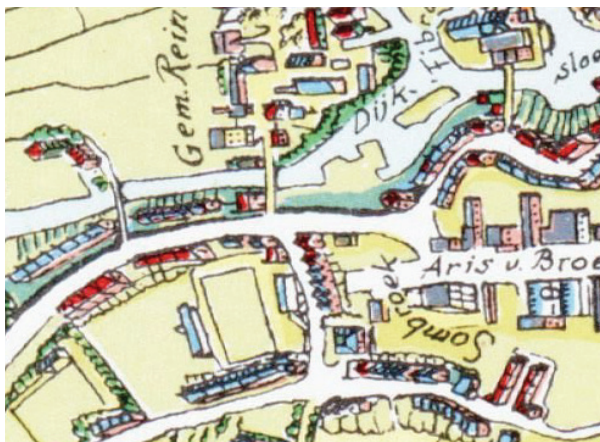


*De Aris van Broekweg in 1992*

Vrijwel alle gebouwen aan de Aris van Broekweg dateren uit de beginperiode van de weg. De oudste is het bedrijfspand van de Machinefabriek Dorjee. Ze stralen het optimisme van de jaren zestig uit: open, met veel glas, waardoor veel licht naar binnen kan vallen. Het gebouw van Dorjee kreeg op subtiële wijze een monumentaal trekje mee door het trapje naar de centraal geplaatste ingang.

### *7. Van stortplaatsen naar woonbuurten*

Veel bewoners die we spraken vonden dat de gemeente hun buurt als afvalputje gebruikte. In ieder geval is dat in letterlijke zin niet onterecht. Sinds begin van de zoste eeuw was ten noorden van de Westzanerdijk de Gemeentereinigingsdienst gevestigd, daar waar de Watering uitkomt in de Dijksloot.



*Uitsnede van de plattegrond van 1967*

Voordat de riolering werd aangelegd, werden de fecaliën in boten hier naar toe gebracht. Iets voorbij de Adriaan Roggestraat lag de brug over de Dijksloot die leidde naar wat zich langzaam ontwikkelde tot een eiland, dat over water eerst via de Jan Haversluis en later via de Gerrit Haremakerssluis te bereiken was.



*Gemeentelijke reinigingsdienst in 1915*

Het gebruik van de gronden rond de gemeentereinigingsdienst als stortplaats voor vuil stopte in 1962. Vanaf 1979 werd het gebied echter opnieuw in gebruik genomen voor afval dat niet verbrand kon worden zoals verf en andere chemische producten.

Op een eiland ten oosten van de Gemeentereinigingsdienst stonden de bedrijfsgebouwen van de N.V. Handelsmaatschappij Fibra. Het bedrijf, in 1918 opgericht door onder meer F.K.L. Schouten en houthandelaar J.H. van Wesseem, was nauw verbonden met de houtindustrie in het Westzijderveld en exploiteerde de octrooien, patenten en procedés die te maken hadden met de productie van houtstof, cellulose en surrogaten uit vurenhout.



*De NV Fibra in 1971. De woonhuizen links bestaan nog steeds*



*De Fibrabrug*

Het terrein ging in 1973 over naar de gemeente. Het karakteristieke, bakstenen gebouw, met een plat dak en gele sierbanden herinnert nog aan dat bedrijf. De brug die van de bocht in de Westzanerdijk naar de Schavenbuurt leidt, heet in de volksmond nog steeds de Fibra-brug.

Dichter tegen de dijk aan gebruikte het Amsterdamse heibedrijf Pareira een stuk benedendijks land, daar waar nu de Aldi staat en een wild begroeid parkje ligt, voor de opslag van heipalen en andere bouwmaterialen. Nadat het bedrijf in 1977 vertrok, werd het westelijk deel van het terrein opgehoogd met molenstenen en puin van gesloopte gebouwen zoals het schoolgebouw Santa Maria. Rond 2000 kwam op deze plek de Aldi supermarkt te staan met daarnaast een groot parkeerterrein.





*Het Parera-terrein in 1950*

Het hellende deel van het terrein raakte met onkruid en wilde bosschages begroeid totdat een groep omwonenden het terrein adopteerden. Zij richtten het nu geleidelijk in als een wandelparkje, dat door velen door zijn wat ruige karakter zeer gewaardeerd wordt.

In 1983 gingen de Nationale Spoorwegen over tot verlegging van het spoor door de aanleg van de Hemspoor-tunnel en werd het station opgeschoven, zodat het in het verlengde van de Gedempte Gracht kwam te liggen. Met de aanleg van de Houtveldweg, die met de spoorwijziging gepaard ging en de aanleg van de lus van de Albert Heijnweg was de scheiding tussen de buurt Westzanerdijk en het centrum compleet. De nieuwe weg vormde de ontsluiting voor de wijken die aan de westzijde van het spoor verzezen.



*Uitsnede uit plattegrond van 1980, waarop de verlegging van het spoor is te zien*



*Fietstunnel onder de Houtveldweg in 1990*

Een fietstunneltje onder de Wiel (het 'Avia-meer') maakt het centrum voor het langzaam verkeer makkelijker bereikbaar. Tot de nieuwe buurten behoorden ook de drie buurten direct ten noorden van de Westzanerdijk: de Schavenbuurt (1987), de Verzetsstrijderbuurt (1992) en De Zagenbuurt. Aan de voet van de dijk, langs het Blokschaaf, kwamen ook enkele nieuwbouwwoningen te staan. Voor elke nieuwe buurt moest een voormalige vuilstortplaats gesaneerd worden. De afgegraven vervuilde grond werd na iedere saneringsronde afgevoerd naar een plek aan het eind van de Zaandammerpolder. Ten noorden van de wijken stapelde zich een berg van veegvuil op, aangevuld met vuil dat daar door particulieren werd neergegooid. De heuvel die met grond werd afgedekt, staat nu bekend als de Belt.



*Schavenbuurt begin jaren negentig*



*Verzetsheldenbuurt*

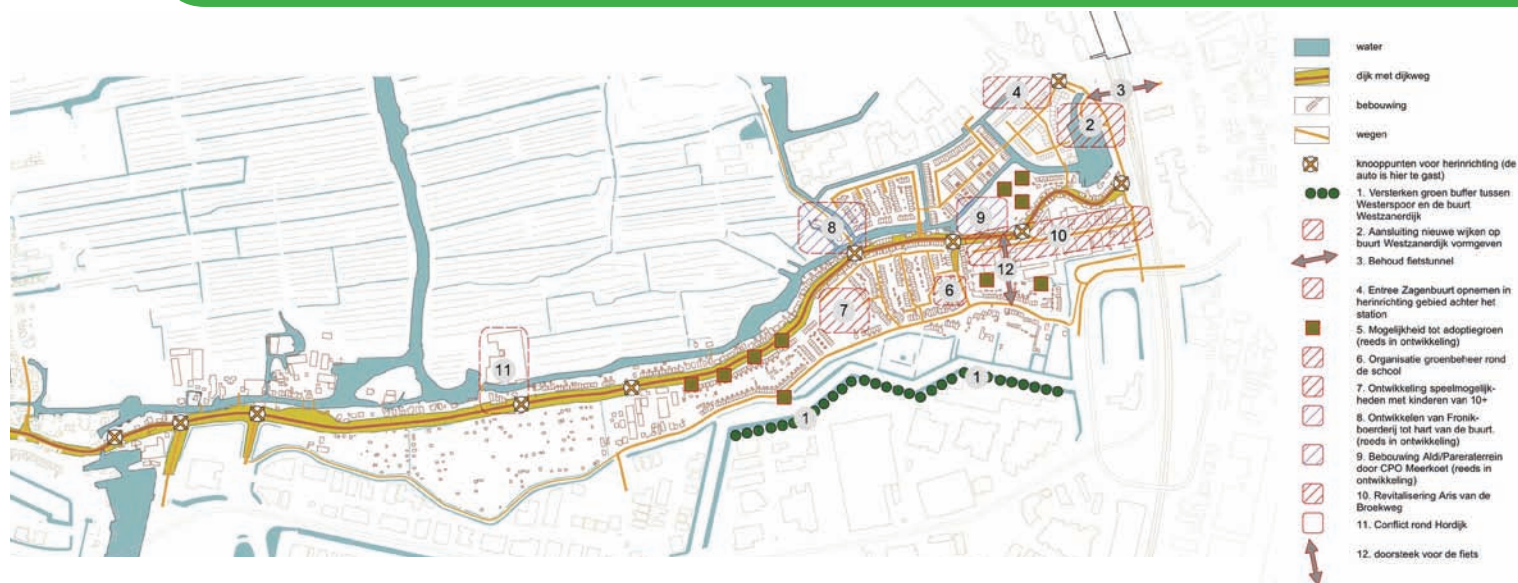


*Zagenbuurt*

De drie buurten kwamen in een tijdsbestek van 20 jaar tot stand. De Schavenbuurt was in 1987 de eerste. Het is ontworpen door Schipper, Verbeek en Zeilstra en bestaat voornamelijk uit portieketage woningen. De opzet van de Verzetsstrijdersbuurt lijkt op die van veel woonerven, terwijl de Zagenbuurt meer wegheeft van een vinexbuurtje.



## Een agenda voor de toekomst van de buurt



Kaart bij de agenda. De nummers in de tekst verwijzen naar de nummers op de kaart

De historische schets laat zien hoe de buurt Westzanerdijk e.o. een onlosmakelijk onderdeel vormde van Zaandam. Door de aanleg van infrastructuur tussen het centrum en de Westzanerdijk en vooral de verlegging van het spoor en de komst van de Houtveldweg is die samenhang uit het zicht geraakt. Met deze visie wil de buurt weer de aandacht vestigen op haar bijzonder kwaliteiten. De Westzanerdijk e.o. is een typische Zaanse buurt met een sterke menging van werken en wonen, waarbij de ligging aan de Polder Westzaan voor een aangenaam leefklimaat zorgt.

In hoofdstuk 1 sloot elke pijler af met voorstellen om knelpunten die de buurt constateert aan te pakken. Aan de ene kant zijn deze bedoeld om de relatie tussen de buurt en haar directe omgeving te verstevigen en waar nodig te verbeteren. Zo kunnen de buurt en de daarom heen liggende buurten van elkaar profiteren als het gaat om het scheppen van een aangenaam woon- en werkklimaat, voor recreatie, maar ook op het gebied van voorzieningen. Aan de andere kant doet de buurt voorstellen voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit binnen de buurt met betrekking tot het onderhoud en beheer van de openbare ruimte, het verkeer, maar ook voor het invullen van hiaten in de ruimtelijke structuur.

Met deze voorstellen is een agenda voor de toekomst van de buurt opgesteld. Ze zijn gerangschikt naar thema en de termijn waarop de buurt denkt dat zij kunnen worden uitgewerkt. Met de uitwerking van sommige maatregelen kan al op korte termijn worden begonnen. Of sterker nog, die zijn al van start gegaan tijdens de totstandkoming van de buurtvisie. De uitvoering van andere maatregelen hebben meer tijd nodig: òf omdat eerst een onderzoek naar de haalbaarheid ervan moet worden gedaan of omdat de financiële middelen nog niet beschikbaar zijn. Soms wordt een maatregel pas relevant als reeds geplande wegwerkzaamheden daartoe aanleiding geven, zoals bij de herinrichting van een straat.

Deze agenda is opgesteld vanuit de gedachte dat de uitwerking van de voorstellen gebeurt op basis van een samenwerking tussen buurt en gemeente. Bij de ene maatregel ligt het initiatief bij bewoners en ondernemers van de buurt. Ze willen daarbij wel een beroep kunnen doen op de deskundigheid van medewerkers van de gemeente. Bij andere maatregelen ligt het initiatief bij de gemeente. Deze hangen samen met ruimtelijke ontwikkelingen op een hoger schaalniveau.

## De relatie tussen de buurt Westzanerdijk e.o. en omliggende gebieden

Deze maatregelen beogen de verbetering van de voorwaarden om een aangenaam woonklimaat te scheppen en de relatie tussen de buurt en de omliggende (nieuw) woonbuurten te versterken.

### Met betrekking tot de zuidzijde

#### *Lange termijn.*

- Voor het dempen van het geluid van Westerspoor en het verbeteren van het uitzicht vanaf de Ringweg en de Westzanerdijk naar het zuiden, adviseren de bewoners de groene buffer van de Zaandammerpolder en het volkstuintencomplex te versterken. Te denken valt aan de aanplant van een haag bomen. Die wens past in het pleidooi van de Visie Noordzeekanaalgebied om in de nabijheid van industriegebieden een aangenaam woonklimaat te scheppen. Manifestaties als de landelijke bomendag kunnen hiervoor mogelijk gebruikt worden. Ook bomen die in Westerwatering worden weggehaald kunnen hier misschien een plek krijgen.

### Met betrekking tot de oostzijde

#### *Korte termijn*

- De projectie van het booggebouw op de rand van het 'Avia-meer' verhindert een goede aansluiting tussen de nieuwe buurten en de bestaande, historische buurt. Zo kunnen beide gebieden niet van elkaars kwaliteiten profiteren. De bewoners vragen af te zien van de bouw van dit Booggebouw op deze locatie en de monumentale waarden van de Wiel te respecteren (1)
- Voor het vergroten van de veiligheid van de fietstunnel wil de buurt de tunnel een vriendelijker aanzien geven. Bewoners stellen voor om deze met groen te bekleden of met behulp van een kunsttoepassing te verrijken. (3)

#### *Middellange termijn*

- Wanneer de Houtveldweg heringericht wordt als gevolg van de plannen voor Inverdan West adviseren de bewoners het zicht op de Westzanerdijk, het water van de Wiel (het 'Avia' meer) en het groen daarom heen in het ontwerp te integreren. Dat draagt bij aan de verfraaiing van de entree van de buurt voor wie vanaf het station de Westzanerdijk nadert en helpt bij het versterken van de samenhang tussen de nieuw aan te leggen wijken en de bestaande historische buurt. (2)
- Voor de bewoners van de Westzanerdijk e.o. is de fietstunnel de slagader van de buurt naar het centrum van de stad toe. Ze hebben niets tegen de Slinger. Maar vanuit hun perspectief is deze toch echt bedoeld voor het noordelijk deel van Zaandam West. Zij wensen nadrukkelijk de fietstunnel te behouden (3)
- Wanneer de herinrichting van het gebied achter het station vorm gaat krijgen met het oog op de nieuwe buurten in Inverdan West, adviseren de bewoners om daar ook het entreegebied van de Zagenbuurt bij te betrekken. Deel van die herinrichting is het voorzien in een veilige oversteek voor voetgangers van het station naar de Zagenbuurt en de buurten in Inverdan West (4).

#### *Lange termijn*

- De nog al bruuske wijze waarop Aris van Broekweg en Houtveldweg elkaar kruisen levert in combinatie met de opstelplaats voor brandstoftankwagens aan het begin van de weg, vooral voor fietsers een onveilige situatie op. De aanwezigheid van een grote hoeveelheid borden maakt de verwarring alleen maar groter. De bewoners en ondernemers adviseren een voorsorteerstrook voor fietsers te maken die vanaf de dijk komen en linksaf willen slaan. Op de lange termijn kan worden bekeken of fietsers ook niet over de Westzanerdijk kunnen worden geleid. (10)



## Voorstellen met betrekking tot verbeteringen binnen de buurt

### GROEN

#### *Korte termijn*

- Op de Groenkaart staan plekken aangegeven waarvoor bewoners zelf het beheer op zich willen nemen. Denk aan het Parera-terrein, de verborgen stukken groen achter de Adriaan Roggestraat en de Ringweg en delen van het dijktaalud. De gemeente heeft een inventarisatie gemaakt van achterstallig onderhoud. Graag willen bewoners aansluiten bij vergelijkbare projecten elders in Zaanstad. Begeleiding vanuit de gemeente zoals dat bijvoorbeeld ook in Alphen aan den Rijn georganiseerd is, valt daarbij te overwegen (5)

#### *Middellange termijn*

- De openbare ruimte rond de school is sterk verwaarloosd. De bewoners stellen voor een project in te richten waarin omwonenden en scholieren gezamenlijk komen tot een aanpak voor het beheer van het groen. Daarbij kan mogelijk aangesloten worden bij bestaande projecten als Cleanschool (zie OBS De Jagersplas) (6)
- Samen met kinderen van 8-12 jaar een speelplekactieplan maken voor de buurt. Hierbij zou ook de directe omgeving van de buurt betrokken kunnen worden. Te denken valt aan een natuurspeeltuin, een plek voor scouting bij de Fronik-boerderij of bij de Ringweg, maar misschien ook een trapveldje bij het Belastingkantoor (7)

### WONINGEN EN VOORZIENINGEN

#### *Korte termijn*

- De Belangenvereniging Westzanerdijk gaat uit van behoud van de Fronik-boerderij. Ook wordt in de Gebiedsvisie Nieuw West een belangrijke rol aan deze boerderij toegekend. De belangenvereniging heeft een werkgroep gevormd die op korte termijn de haalbaarheid tot exploitatie van de boerderij onderzoekt. Zij hoopt daarbij op advies en ondersteuning van de gemeente (8)
- Een groep bewoners/ondernemers hebben samen met externe deskundigen het initiatief genomen tot het ontwikkelen van een project van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO de Meerkoet) voor het Aldi/Parera-terrein. Daarbij wordt draagvlak gezocht bij de omwonenden (9)
- Informatieborden zouden geplaatst kunnen worden bij historisch belangrijke plaatsen in de buurt, zoals de Joodse Begraafplaats. Dat draagt bij aan het historisch bewustzijn van bewoners en ondernemers van de geschiedenis van de buurt, maar wijst ook bij bezoekers op het historisch belang van deze buurt.

### WERKEN EN WONEN

#### *Korte termijn*

- De Aris van Broekweg heeft in het huidige bestemmingsplan een bestemming als bedrijvengebied gekregen. De ondernemers en vastgoedeigenaren zien mogelijkheden voor een grotere variatie in programmering van Aris van Broekweg. Dan moet echter aan twee belangrijke voorwaarden worden voldaan:
  1. De ondernemers en vastgoedeigenaren willen graag duidelijkheid over de plannen die de gemeente heeft met betrekking tot de weg en de directe omgeving.
  2. Zij willen graag informatie over de reikwijdte van het huidige bestemmingsplan als het gaat om de uitbreiding van hun bedrijf en het realiseren van andere woonvormen, naast de bestaande bedrijfs-

woningen. Zij willen nagaan binnen welke marges andere vormen van wonen, naast bedrijfswoningen, mogelijk zijn.

Pas wanneer aan deze voorwaarden is voldaan kan echt met de ontwikkeling van een visie voor de Aris van Broekweg worden begonnen. Het streven naar een grotere diversiteit in de programmering (zorginstellingen, meer detailhandel, huis- of tandartsenpraktijk) zou volgens hen de sociale veiligheid en de levendigheid van de weg vergroten. Deze gedachte past ook in de 'verkleuring' (menging van wonen en werken) die de gemeente bij andere binnenstedelijke bedrijventerreinen stimuleert. Zij borduurt voort op het experiment met Juvat en het Blauwe Pand (10)

- Een netwerkbijeenkomst tussen bewoners en ondernemers om de betekenis van de weg als entree van de buurt te bespreken kan aan de visieontwikkeling voor de Aris van Broekweg bijdragen.
- Over het terugdringen van de geluidshinder en de gevaarlijke situatie op de weg bestaan tussen het bedrijf Hordijk en de omwonenden grote verschillen van mening.

De bewoners vragen de gemeente ernst te maken met de handhaving van de milieuvergunning van het bedrijf Hordijk. Een overleg tussen Hordijk en de omwonenden heeft volgens hen alleen zin, als afspraken uit het verleden worden nagekomen, dat wil zeggen: een bomensingel rond het bedrijf leggen binnen de regels van het huidige bestemmingsplan, het vrachtwagenverkeer tot 28 vrachtwagens per dag beperken, de vestiging aan de Westzanerdijk niet meer als distributiecentrum gebruiken en de nachtelijke productie en het vrachtverkeer 's ochtends voor 7.00 uur en 's avonds stilleggen.

- Het bedrijf Hordijk stelt voor:
  - Geluidswal van zijn kant rond het bedrijf realiseren, waarvoor ontheffing bestemmingplan nodig is
  - Meer silo's plaatsen, ter vermindering van geluidsoverlast.De gemeente wordt gevraagd om op korte termijn tot een oplossing van het conflict te komen, om de leefbaarheid van het westelijk deel van de Westzanerdijk te verbeteren. (11)
- De bewoners hebben de indruk dat bij het bepalen van de geluidshinder altijd de hinder van de verschillende geluidsbronnen afzonderlijk wordt gemeten. Als bewoner ondervinden zij hinder van zowel het geluid van de bedrijven naast zich, van de bedrijven in Westerspoor, van overtrekkende vliegtuigen, enz. Zij adviseren bij het meten van geluidshinder uit te gaan van de beleving van de bewoners en dat op verschillende tijdstippen van de dag te doen.

## VERKEER

### *Korte termijn*

- In Friesland wordt op succesvolle wijze een verkeersbenadering op doorgaande wegen binnen dorpen toegepast, waarbij de historische kenmerken van de locatie benut worden om het gedrag van weggebruikers te beïnvloeden. Een excursie naar dit soort projecten in Friesland met bewoners, ondernemers, medewerkers gemeente, raadsleden kan helpen bij het onderzoek of deze benadering ook aan de Westzanerdijk en de Ringweg kan worden toegepast. (Zie voorstel in de Kadertekst bij Pijler 3)

### *Lange termijn*

- In navolging van het bezoek aan projecten in Friesland, kan bij komende wegwerkzaamheden aan de Westzanerdijk en de Ringweg worden onderzocht hoe de historische kenmerken aan het tracé gebruikt kunnen worden om beide wegen veilig te maken.



### *Korte termijn*

- Samen met de school en Juvat een campagne ontwikkelen om ouders van kinderen van de OBS en Juvat ertoe te bewegen de kinderen zoveel mogelijk op de fiets te brengen en hen aan te zetten tot het veilig parkeren bij het halen en brengen.

### *Middellange termijn*

- De bewoners adviseren naar een goede aansluiting van de fietsroutes binnen de buurt op het fietsnetwerk van de Zaanstreek. Ook de wijze waarop bezoekers op de fiets door de buurt worden geleid kan worden verbeterd. Tot dat onderzoek behoren voorstellen tot de verbetering van de afdaling van het dijktaalud bij brandweerkazerne en het maken van een doorsteek langs het voormalige pand van Sombroek naar de Ringweg. Het opnemen van het Westerwindpad in het Fietsknooppuntennetwerk kan daar ook deel van uitmaken.

### *Lange termijn*

- Bij toekomstige plannen voor herinrichting van de Aris van Broekweg adviseren de ondernemers uit te gaan van de kennis en ervaring van de gebruikers. De eisen die de bedrijfsvoering aan de weg stelt, kunnen dan beter in de herinrichting worden meegenomen. Daarmee kan ook de leefbaarheid en de veiligheid voor het langzame verkeer worden betrokken (9)

## RECREATIE

- Samen met bewoners van de buurt zou onderzocht kunnen worden hoe voor elk type vervoer (fiets, kano, wandeling) een ommetje binnen of een route door de buurt mogelijk is. Daartoe zou bijvoorbeeld de groenstrook rond de Aldi kunnen worden heringericht. Verder moet de hondenuitlaatstrook hierin betrokken worden. Ook het volkstuintencomplex kan hierin worden meegenomen. Voor kano's kan onderzocht worden waar binnen de buurt extra aanlegplaatsen en inlaatplaatsen wenselijk zijn.

Bovendien bleek uit gesprekken met kinderen in de buurt dat zij graag gebruik maakten van de tijdelijke voetgangersbruggetjes, bijvoorbeeld om van de Mandelabuurt naar de Fronik-boerderij te gaan. Onderzocht kan worden of een paar van dit soort bruggetjes in zo'n 'ommetje' kunnen worden opgenomen. Wel gaven sommige bewoners aan dat zij huiverig hiervoor zijn met oog op inbraak.

- Ten behoeve van de recreatie op het water binnen de buurt kan onderzocht worden waar aanlegplekken mogelijk zijn aan de Dijksloot, het "Avia meer" en bij de Overtoom en kan worden nagegaan waar een afdaling van dijktaalud naar de Dijksloot mogelijk en wenselijk is.

# Bijlage 1

## Overige punten van aandacht

Tijdens de gesprekken in de buurt en tijdens de workshops werden onderwerpen naar voren gebracht die speciaal in een bepaald deel van de buurt spelen en moeilijk in een algemeen verhaal zijn op te nemen. Andere punten hebben niet direct met een ruimtelijke visie van doen, maar hebben wel invloed op de beleving en het woonplezier in de buurt.

### *Trappen op het dijktalud*

De opgang vanaf de bebouwing onderaan de zuidzijde van de Westzanerdijk in de vorm van steil opgaande trappen zijn erg gebruiksonvriendelijk, zeker wanneer je slecht ter been bent of wanneer je met een kinderwagen naar je auto wilt gaan.

### *Woonerf Westzanerdijk*

De openbare ruimte in de slinger aan het begin van de Westzanerdijk is ingericht als een woonerf. De grens tussen wat privé is, en wat openbaar is daardoor vervaagd. De weg is er smal, zodat er weinig ruimte is voor het groeiend aantal afvalbakken (inmiddels drie per huishouden). En als deze in de tuin moeten staan, kan het omhoog brengen van de bakken naar de weg erg vermoeiend zijn. Ook voor de stalling van fietsen is weinig ruimte.

### *Vuilcontainers*

De vuilcontainers aan de Ringweg zouden door ondergrondse containers vervangen moeten worden. Rond de container t.h.v. nr. 170 zou een verharding moeten worden aangebracht.

### *Overlast*

Op verschillende plekken in de buurt ervaren bewoners overlast van hangjongeren. De buurt kent een snelle doorloop van wijkmanagers, waarvan sommige ook niet bij de bewoners bekend zijn. In die zin missen zij een intermediair met wie zij hun zorgen kunnen bespreken.

### *Riolering*

Projectleiders bij de gemeente lijken elkaar niet op de hoogte te houden van hun initiatieven en hun communicatie met de buurt. Bij de bewoners bestaat veel onduidelijkheid wat er ten aanzien met riolering gaat gebeuren en wanneer. Dat geldt zowel voor de bewoners aan het beginstuk van de dijk als bij hen die in de buurt van de Overtoom wonen.

### *Parkeren*

Tijdens meerdere bijeenkomsten werd duidelijk dat het parkeren door automobilisten van buiten de buurt voor veel ergernis zorgt. De parkeerplaatsen langs het Parera-terrein en op het woonerf bijvoorbeeld worden gebruikt door medewerkers van Albert Heijn, van de gemeente of van andere bedrijven. Ook dagjesmensen maken er veelvuldig gebruik van, evenals vakantiegangers die hun auto voor de duur van hun vakantieperiode hier neerzetten. Onderzocht moet worden in hoeverre betaald parkeren hiervoor een oplossing kan zijn en in welke vorm dat kan gebeuren.



## Bijlage 2

### Verslag van de bewonersavond van 11 maart

Verslag eerste bewonersavond Westzanerdijk e.o.

Het Blauwe Pand, 11 maart 2014,

Op 11 maart kwamen er meer dan zestig bewoners en ondernemers bij elkaar om te praten over de buurtvisie voor de Westzanerdijk en omgeving. We gingen direct aan de slag. Groepen die bestonden uit bewoners en ondernemers van verschillende buurten, bespraken met elkaar welke plekken in de buurt zij als parels beschouwen en welke plekken voor verbetering vatbaar zijn. Daarvoor had iedereen een vragenlijst ingevuld. Hierop kon je aangeven welke twee plekken je goed vond en welke twee plekken slecht scoren op het publieke groen, het verkeer, de openbare ruimte, je persoonlijke ervaringen en de geschiedenis van de buurt. De antwoorden op die vragenlijsten en de uitkomsten van de gesprekken leveren een goed beeld op van aandachtspunten, waarover we in de komende bijeenkomsten over door kunnen praten.

#### *Om welk gebied gaat het?*

Uit de antwoorden valt op te maken wat de aanwezige bewoners als hun buurten beschouwen. Het gebied strekt zich uit van het station tot aan de Belt aan de noordzijde, de Houtveldweg aan de oostzijde, de Ringweg aan de zuidzijde en de Overtoom aan de westzijde. Maar ook de Albert Heijnweg, de Ducaatstraat en de Hoofdtocht werden in de waardering meegenomen.

#### *De Fronik-boerderij spant de kroon*

Als we een top 3 van mooiste plekken zouden samenstellen, dan staat de boerderij Fronik bovenaan. Zowel uit oogpunt van het groen en de openbare ruimte (samen met het Westerwindpad) wordt de boerderij heel hoog gewaardeerd. Bovendien vertegenwoordigt de boerderij de geschiedenis van de buurt en is deze plek voor velen met goede persoonlijke herinneringen verbonden. De boerderij is een belangrijk ankerpunt in de buurt.

#### *Westzanerdijk als slagader van de buurt*

De Westzanerdijk komt ook op vele lijstjes voor. Niet zo vreemd, want de buurt dankt zijn ontstaan eraan. Daarom vallen de slechte ervaringen met het gebruik van de dijk op: de meeste weggebruikers houden zich niet aan de 30 km, de weg is op sommige punten te smal, het is gevaarlijk om over te steken wanneer je bijvoorbeeld naar de speeltuin wil. Sommigen ervaren het eenrichtingsverkeer vanuit westelijke richting ter hoogte van Westzaan als positief, andere weer als negatief.

Als bijzonder deel wordt het begin van de Westzanerdijk bij de Brandweer genoemd (ook wel woonerf Westzanerdijk): hier is de geschiedenis van de dijk echt voelbaar en hier zijn ook mooie panden aanwezig.

#### *Groen en openbare ruimte*

De antwoorden over Groen en Openbare ruimte overlappen elkaar in veel gevallen. Het groen en vooral ook het beheer ervan hebben natuurlijk veel invloed op de ervaring van de openbare ruimte.

*Overal water* - De aanwezigheid van het water in de vorm van de Dijkslot, het meertje achter de Brandweer, het water in het Westzijderveld is van groot belang voor de ervaring van de openbare ruimte. Het water is voor velen ook sterk met de geschiedenis van de buurt verbonden.

*Groene parels* - Als meest geslaagde groene plekken in de buurt noemen de aanwezigen naast de boerderij en het Westzijderveld vooral: de Joodse Begraafplaats, de volkstuinen, het speelveld (waar vroeger de voetbalvelden van ZFC lagen), de dijk langs de Ringweg.

*Het Aldi-terrein* - Op zich wordt de aanwezigheid van Aldi en de mogelijkheid tot parkeren gewaardeerd en ook het groen daarom heen. Alleen het onderhoud van het groen moet volgens velen beter. De afvalcontainers zorgen voor veel troep en de groenzone achter de Aldi wordt als vuilstortplaat gebruikt. Er zijn bewoners die op eigen initiatief een deel van het groen proberen bij te houden.

*De Belt* - Ook de meningen over de Belt zijn verdeeld: de een roemt het uitzicht dat je vanaf de heuvel hebt en ziet de Belt als een mooie bijdrage aan het groen van de buurt. Maar velen noemen het ook de gifbelt. Zij beschouwen de aanwezigheid ervan een gevaar voor mens en natuur.

*Achterstallig onderhoud* - Kritiek op het groen en de openbare ruimte heeft vooral te maken met achterstallig onderhoud en verwaarlozing. De Aris van Broekweg staat daarin bovenaan: het is een lelijke entree van de buurt, de verwaarloosde en soms ook leegstaande bedrijfspanden roepen een onaangename indruk op, helemaal sinds er bomen gekapt zijn. Ook aan de dijk wordt de aanwezigheid van grote bedrijven niet gewaardeerd. Het groen op de splitsing met de Westzanerdijk is niet fraai en verder wijzen enkele aanwezigen op de rommelruimtes her en der, het schoolplein, het dijkje tussen de Ringweg en het industrieterrein en op het gebied achter de volkstuinen.

#### *Het verkeer*

De Westzanerdijk en de Ringweg zijn twee belangrijke wegen in de buurt en worden ook als zodanig gewaardeerd. Als belangrijkste probleem echter is voor velen de verkeersveiligheid op verschillende punten in het traject van die wegen:

- Kruispunt Houtveldweg/Aris van Broekweg: men is op zich blij dat er stoplichten zijn gekomen, maar voor fietsers is het kruispunt gevaarlijk.
- Aris van Broekweg: daar wordt vaak te hard gereden
- Kruispunt Aris van Broekweg/Westzanerdijk
- Westzanerdijk: te smal, geen stoep langs de dijk, er wordt te hard gereden, vanaf de even zijde moeilijk over te steken,
- Ringweg: voorbij nr. 200 te smal, onoverzichtelijk

Andere punten die genoemd worden zijn: het woonerf Westzanerdijk door gebrekkige parkeermogelijkheid, het verkeer op de Ducaatstraat met een gevaarlijke splitsing. Als positief wordt de inrichting van Schavenbuurt, Zwaneneiland beschouwd, evenals die van de Houtveldweg. Anderen noemen de aanwezigheid van de Hoofdtocht en de rotonde aan het eind van Westzanerdijk als positief.

*Stationsgebied* – Het gebied achter het station staat ook op veel van de antwoordformulieren. Zo willen velen dat de fietstunnel blijft. Het stationsplein zelf is in de avond geen aangenaam gebied, er is kritiek op het 'rare' free-run pleintje en de oversteek van de buurt naar het station wordt als een probleem ervaren.

#### *De geschiedenis in relatie tot persoonlijke ervaringen*

De geschiedenis van de Westzanerdijk is overal voelbaar: in het verloop van de dijk en in de manier waarop de huizen nu eens bovenaan en dan weer aan de voet van de dijk staan. Maar ook in de relatie tussen de dijk en het Westzijderveld. De vele historische panden (de schoenmakerswoningen bijvoorbeeld) getuigen nog van die geschiedenis, evenals de Joodse begraafplaats. De namen van het buurtje rond de Tribune herinneren aan de sportvelden van ZFC die op die plek lagen. Maar ook noemen sommigen gebouwen, die er niet meer zijn zoals Schipper Kaashandel, dichtbij Westzaan en het woninghofje Cuba. Voor velen doen de industriepanden, onder meer de gebouwen aan de Aris van Broekweg, afbreuk aan het historische karakter van de buurt.



Natuurlijk zijn voor iedereen de persoonlijke ervaringen met de ruimte op en rond de dijk anders. Maar de positieve ervaringen hebben vooral te maken met de mogelijkheden die de dijk en omgeving bieden: kanoën, fietsen, wandelen, schaatsen, werken op de boerderij Fronik, in de eigen tuin zitten en genieten van het uitzicht. Een bewoner geniet ervan om na het werk de dijk op te rijden en de rust die er is te ervaren, een ander van het landelijk karakter bij de Korte Ringweg.

De negatieve ervaringen hebben vooral van doen met het achterstallig onderhoud en het gebrek aan toezicht. Vooral de overlast van hangjongeren en de aanwezigheid van drugsdealers op het Alditerrein, op het schoolplein en op het speelveld worden als zeer negatief ervaren. Ook de omgeving van het station roept gevoelens van onveiligheid op.

### *Tot slot*

Bij wijze van samenvatting: in de volgende bijeenkomsten zullen onder meer de volgende knelpunten om aandacht vragen:

- De entree van de Aris van Broekweg en de inrichting van de weg zelf
- De splitsing Aris van Broekweg/Westzanerdijk
- Onderhoud van het groen, met name rond het Aldi-terrein en in de genoemde rommelzones
- Onderhoud van het groen op het speelveld en het schoolplein
- Omgeving van het station en het nut van het fietstunneltje
- Leefbaarheid op en rond de Westzanerdijk
- Leegstaande industriepanden
- De problematiek van de Belt
- Het versterken van de historische waarden als de Fronik-boerderij

10 april 2014

## Bijlage 3

### Verslag van de gesprekken in de buurt op 18 en 19 april

Verslag van de buurtgesprekken Westzanerdijk en omgeving

18 en 19 april 2014

#### *Inleiding*

Hieronder vindt u een korte weergave van de gesprekken die wij op 18 en 19 april met voorbijgangers op verschillende plekken in de buurt hebben gevoerd. We geven ze anoniem en onbewerkt weer, ook om zoveel mogelijk recht te doen aan wat er gezegd is. Wat ons uit de gesprekken opviel is dat er in de buurt duidelijk verschillende buurten zijn te onderscheiden, soms maar van een paar woningen groot zoals bij de Korte Ringdijk. Er blijken allerlei verborgen gebieden groen te zijn die veel gebruikt worden. De bewoners die daar dichtbij wonen hebben ook allerlei ideeën om iets met dat groen te doen.

Andere thema's die ook op de bewonersavond van 11 maart een rol speelden, zijn: de verbinding met het centrum, de belangrijke rol van de Fronik boerderij als ontmoetingsplek in de buurt, de verloedering van de Aris van Broekweg. Ook de grote snelheid waarmee gereden wordt op de dijk en op de Ringweg en de inrichting van beide wegen komt in de gesprekken terug. We hebben de opmerkingen over de directe woonomgeving en hoe vanuit daar de rest van de dit gebied ervaren wordt, ondergebracht in de verschillende buurten van de buurt. Wanneer u onjuistheden in de weergave van de gesprekken ontdekt, horen wij dat graag.

#### *Zwaneneiland*

“De geïnterviewde stoort zich aan het onderhoud van het veld bij Aldi. Dat is een grote kuil. Zou trap van geïmpregneerd hout aangelegd moeten worden naar het water. Misschien met vrijwilligers schoonhouden van waterkant. Zou een goede plek voor een parkje zijn, waar je kan picknicken.

Er was een keet, maar die is door jongeren in de fik gestoken.

Raamzaagpad: er wordt met bootjes door water geraced waardoor beschoeiing afkalft door golfslag

Eigenlijk zou INHolland op deze plek komen. Er kwam echter een complex voor ouderen van ZVH. Bewoners zijn tegen overlast van parkeren, maar moeilijk draagvlak te vinden voor betaald parkeren omdat ook veel eigenaars/bewoners eigen parkeerplekken hebben.

Hij heeft zelf geen problemen om naar de stad te komen

Vindt ondersteuning van Fronik boerderij belangrijk

De voortuinen liggen op grond van ZVH, was bedoeling om in onderhoud te geven bij gemeente. Die wilde niet. Dan maar aan huurders schenken, maar die moesten dan meer huur gaan betalen. De bewoners tekenden protest aan. Nu op eigen initiatief onderhouden.

Over vuilcontainers zijn veel discussies geweest

Knotwilgen langs waterom beeld van flats te verdoezelen is uit voorstel van bewoners gekomen. (Amberhout)”

#### *Mandela-buurt*

“Tijdens de bouw van de nieuwe brug Westerwindpad-Westzanerdijk was er een bruggetje die een verbinding vormde vanaf het eiland naar de het Westerwindpad. Voor de kinderen was dat een leuke verbinding naar de Fronikboerderij, maar ook een verbinding naar de lagere school. Bestemmingsverkeer en de borden eenrichtingsverkeer wekken verwarring. Mag je over de Westzanerdijk rijden?

De Fronikboerderij moet blijven het is een mooie leuke plek voor de kinderen. Kinderen gaan er graag naar toe. Jammer dat de kano's weg zijn. Het veldje erachter met de activiteiten die daar plaatsvinden is een hele goede aanvulling voor de buurt.”

“Prachtige waterverbindingen in de buurt; je kan overal heen varen met de kano. Verbindingen zouden goed gebruikt kunnen worden.



Fronik boerderij is prachtig. Er zijn veel leuke evenementen georganiseerd en er zou nog veel meer gebruik van gemaakt kunnen worden. Dat geldt ook voor de bult. Voor kinderen een leuke speelplek.

De biologische boer hield eerst open dagen. Die waren heel leuk om te bezoeken. Kunnen dat soort activiteiten niet opgezet worden? Ook ten aanzien van de Fronik boerderij.

De braak is mooi maar soms door de jeugd in de zomer als speedboot gebied gebruikt.”

“Geïnterviewde die zelf in de Mandela-buurt woont, maakt zich grote zorgen over het leegstaande pand aan de Aris van Broekweg. Haar dochter woont daar vlakbij, op de Ringweg. Ze is bang voor brandgevaar, ze wil weten wat ermee gaat gebeuren.

Zij vindt het belangrijk dat de fietstunnel blijft. Er zijn tenslotte geen alternatieven. Voor wandelende mensen zijn er geen voorzieningen, want voor hen is de tunnel te gevaarlijk.”

“Deze leerlinge houdt van de rust, vlakbij haar buurt. Ze zou niet in Amsterdam willen wonen.

Ze zit op het Zaanlands Lyceum. Ze zou het erg vinden als de Fronik boerderij verdwijnt. Heeft er veel gespeeld. Haar broertjes ook.

Vindt wel dat BSO De Dijk achteruitgegaan is wat niveau betreft. Maakt ze zich zorgen over. Vindt de buurt wel saai. Er zou meer mogen gebeuren”

“De geïnterviewde ergert zich aan het terrein achter de Aldi waar hun buurt op uitkijkt. Dit staat vol brandnetels en is erg verwaarloosd

Op de dijk is het trottoir te smal, zodat je er niet kan lopen.

Onderhoud van groen laat te wensen over. Stukje bij Kastanjabomen, voor Westerwindpad is trottoir 3 tegels breed.

Sinds er zand rond bomen is gelegd om wortels de ruimte te geven stap je al snel in de troep als je je auto uitstapt.

Vroeg zich af of er voor kinderen een bruggetje moet komen van Mandela-buurt naar Westerwindpad. Ergert zich wel aan scooters op Westerwindpad.”

“Geïnterviewde vindt dat er opgeruimd moet worden rond Alditerrein. Komt nooit een veegmachine

Onderhoud straatmeubilair laat te wensen over, ook bij de brandweer. De putten raken verstopt.

Volgens hem is er te weinig groen, zeker bij de Aris van Broekweg. Jammer dat de bomen hier gekapt zijn. Nu is het allemaal kaal. Buurt vervalt steeds meer.

Bij vuilnisbakken is het een troep. De bak van 't Goed zit steeds overvol.

Bij speeltuintje is een bank weggehaald, vanwege hangjongeren. Er is nu geen plek voor ouderen.

Bij parkeerstraatje Alditerrein staan auto's staan soms dwars, dan kan je niet uitparkeren. Wordt veel gratis geparkeerd door centrumbezoekers

Zijn suggestie is dat er regelmatig een buurtschouw per buurt gedaan zou moeten worden.”

“Geïnterviewde woont aan mooie plek, aan de oude braak, bij de brandweerkazerne. Het woonplezier wordt echter verstoord in de zomer door vele bootjes die door het water scheuren en veel lawaai maken.

Hij heeft op zich een prachtig uitzicht. Hij heeft met de burens een eilandje geplant, waar meerkoeten broeden. Er is een rijke biotoop ontstaan. Die worden door de bootjes ook verjaagd.”

“Twee bewoners aan het woonerf hebben veel last van auto's en lichten die in hun woonkamer schijnen. Er is veel troep aan de achterzijde van een bedrijf aan de Aris van Broekweg. Ze kijken uit op loodsen met ijzerafval (noodgebouwen). Het aanzicht is akelig, maar het zijn wel aardige burens. Ze hebben grote problemen met het riool gehad. De dijkhuizen hebben een oud riool. De aanleg is niet goed gebeurd.

Aris van Broekweg: dat is de groeikern van het gebied. Wat mist is een bakkertje en winkels,

De verbinding met de stad moet verbeteren: fietstunnel moet blijven. Als tunnel dichtgaat dan gaan meer mensen de auto pakken. In hun straat parkeren mensen van buiten.

Bij hun straat is het onduidelijk dat het een woonerf is. Soms rijden mensen ongezien de doodlopende straat in.”

### Westzanerdijk

“De alternatieve route naar Westzaan werkt niet. Het is nog steeds druk en er wordt nog steeds te hard gereden. Eenrichtingsverkeer zou goed zijn. Het maaien van de dijk wordt niet goed bijgehouden

De Fronik boerderij moet behouden blijven. De functie is niet gelegaliseerd maar dat zou wel een goede optie zijn. Zeker als er een stichting met bestuur komt. Het gebouw heeft heel veel achterstallig onderhoud.

De bus over de dijk is er niet meer, zeker voor de ouderen is dit jammer. Wellicht dat er een buurtbus (kleiner dan de normale bussen) over de dijk kan rijden?”

“Tussenstukje met bedrijfsloodjes Westzanerdijk in de buurt van Hordijk. Er zouden meer huizen op de dijk moeten komen. We kijken op Jan Vroegop (volkstuintcomplex). De grasrand langs de dijk inzaaien met weidebloemen. Extensief onderhoud met bloemen zou goed zijn. Dan komen er bloemen langs de kant van de weg. Dat past binnen het idee van het weidelandschap.

Mensen moeten 30 blijven rijden op de dijk. Er liggen hele smalle voetpaden langs. De kwetsbaarheid van de dijk zou aan het licht moeten komen. Het is tenslotte een dijklichaam.

Er komen veel recreanten op de route, met name in het weekend. “

“De achterkant van de dijk heeft geen naam. Dat is onhandig, omdat als je iets wat stuk is wil doorgeven aan de gemeente ze meestal niet weten waar ze moeten zijn. De routes van benedendijks naar boven zijn moeilijk. Je moet met een kinderwagen of iets dergelijks omlopen. Is daar niet een goede manier voor te vinden om dat te kunnen realiseren? Steeg bij Ome Klaas op 121 is een dubbele trap. Kan dat ook nog op een andere manier ingericht worden?”

“De Houtveldweg heeft minder zwaar verkeer tegenwoordig. De verloedering zoals bij de Aris van de Broekweg gaat vaak te lang door en dan wordt er niets gedaan. Er is geen aparte hangplek voor jongeren. Eigenlijk komt het meeste bezoek voor ons aan de Westzanerdijk aan de achterkant. Dus via de achterdeur. Daar is ook plek zat om te parkeren. Ook goed genoeg voor een piekopvang.

De Fronik boerderij moet blijven.

Over het algemeen zou het goed zijn als er meer toezicht en handhaving is.”

“Mevrouw is erg tevreden met de buurt. Ze woont er al heel lang. Ze wil er niet meer weg.

- Ze gaat met haar kleinkind vaak naar Fronik boerderij: daar komen generaties bewoners bij elkaar, het is een belangrijke ontmoetingsplek.
- Vindt fietstunnel heel belangrijk, de AH weg is voor haar te steil.
- Heeft goede herinneringen aan de voetbalvelden en dagen dat er wedstrijden waren. Dat was gezellig. Mensen kwamen op fiets uit de buurten hier naartoe. Dan was er altijd veel te zien. Ook bij trainingen was het mooi, wanneer de lichten aan waren.
- De industrie voorbij de Ringdijk hoort erbij. Het maakt wel veel geluid, zeker 's ochtends vroeg. Maar zij heeft daar geen last van. Haar schoondochter wel.
- Door eenrichtingsverkeer moet ze een omweg vanuit Westzaan maken, dat is wel raar.

Speelveld is volgens haar een belangrijke ontmoetingsplek.”

“De dijkwoningen in de rij van de geïnterviewde hebben geen riolering maar een septic tank. Ze vraagt zich af of de gemeente nog met een plan komt. Ze heeft zelf gefoldert om de kwestie bij gemeente onder de aandacht te brengen

Afen toe rijdt men te hard op de dijk. De komst van de Hoofdtocht is een verbetering. Daardoor is het verkeer minder. Omdat zij onderaan de dijk woont, merkt ze er niet altijd wat van. Ze is blij dat verkeersheuvels met paaltjes weg zijn. Daar gingen de fietsers soms over de kop.

Stoort zich aan het bord op de brug in het landschap, achter de Overtoom. Die trekt veel aandacht.

Ze vindt de fietstunnel voor de verbinding met het centrum belangrijk”



“Voor mensen op de fiets is de verbinding met het centrum niet zo goed. De fietstunnel moet dan ook blijven. De dijk is een racebaan geworden. Met drempels zou het goed zijn  
Oversteken is voor kinderen gevaarlijk. Voor kinderen zijn er wel genoeg speeltuinen, in de Mandela-buurt en het speelveld bij de Ringweg.  
Hij vraagt zich af waarom er industrie in een woonwijk moet zijn.  
Er is wel veel groen om hen heen.”

“De verkeerscommissie is bezig met een plan voor de herinrichting van de weg. Bij haar huis voel je het dreunen van het autoverkeer in het huis. Bij laatste herinrichting is een laag van de weg weggehaald die als fundering onder haar huis doorliep. Sindsdien schudt haar huis bij zwaar verkeer”

### *Jongeren op het Alditerrein*

“Het vertrouwen bij de jongeren is weg.  
Wat beloofd is: een buurthuis is er niet gekomen. Er is wel een plek aangewezen achter viaduct. Maar die is er ook niet gekomen. Ze willen uit de wind staan.  
Ze willen gewoon een plek om te staan.”

### *Korte Ringweg*

“Het speelveldje aan de achterzijde van het huis was geweldig. Deze werd intensief gebruikt door zijn kinderen.  
Zijn huis is een nieuwbouwhuis en hij is heel tevreden over de weg waaraan hij woont.  
Graag het landelijke karakter van het gebied behouden.  
Verderop aan de Ringweg is het uitzicht op al die grote autobedrijven lelijk. De verbinding met de fiets is heel goed. Hij noemt de Fronik boerderij een bijzonder onderdeel van het Westzanerdijk gebied.”

“Het achterveldje wordt inmiddels geadopteerd door de bewoners. De leeftijd rondom dat veldje redelijk hoog. Het veldje wordt door de gemeente geëgaliseerd. Door de hoge leeftijd van de omwonenden wordt er een ouderen ‘speeltuin’ gemaakt.  
Het zou zonde zijn als de Fronik boerderij niet behouden blijft voor de buurt. Als het gebouw niet behouden kan worden, moet het in ieder geval vervangen worden.”

“Geïnterviewde wil niet meer weg, voorzieningen en woningen voor ouderen moeten blijven. De paarden en het landelijke karakter maken de Ringweg en het wonen in de buurt landelijk.  
Er is behoefte aan 55+ woningen.  
De Fronik boerderij moet wel blijven, het is een prachtig stuk in het landschap.”

### *Ringweg*

“Geïnterviewde beheert een zalenverhuur bedrijf. Vroeger zat er de postduiven vereniging, maar die is weg. Er zit nu een computerclub en een sjoelvereniging voor ouderen. Er zijn niet veel voorzieningen voor ouderen in de buurt, terwijl juist veel ouderen er willen blijven wonen. Het zit aan de ringweg 153.”

“Naast de woning is structureel groen, maar dat wordt gebruikt door de kinderen om hutten te bouwen. Planken van de schutting worden gebruikt voor de hut. Ze heeft een mooi uitzicht en geen last van de bedrijven. Op het speelterrein zijn er jongeren die rondhangen in de zomer, soms tot 01.30 uur. Wellicht het structureel groen elders aanbrenge, zodat er een speelbos gemaakt kan worden. Verkeer voor het huis en fietsen is prima. De verbinding met het station is goed. De bomen langs de Ringweg missen goed onderhoud. Daarbij moet rekening worden gehouden met welk soort boom en hoe groot die wordt. Liever geen hoge bomen want die nemen te veel licht weg in de zomer.”

“De Ringweg is een mooie plek. Ze woont er inmiddels al zo'n 10 a 11 jaar. Er is een weiland aan de achterkant met dieren van de burens. Deze plek moet landelijk blijven en behouden blijven. Ze is tegen een verbreding van de Ringweg en Westzanerdijk. Dat is helemaal niet nodig.

Fronik boerderij is mooi en moet blijven. Braakliggende terreinen zijn op zich goed: laat de natuur de natuur zijn. Ze houdt van de kleinschaligheid en het dorpse karakter. Ze is heel blij met de Aldi (al zou het best een megamarkt of een AH mogen zijn).”

“Geïnterviewde woont tegenover de dijk aan de Ringweg vlakbij de sjoelvereniging. De honden uitlaatstrook loopt niet tot aan het eind, maar dat zou wel beter zijn. De hondenuitlaatzone is ideaal, maar helaas wordt er niet genoeg gemaaid met als gevolg dat de honden onder de teken zitten.

Zou daar aan het begin richting de sjoelvereniging ook een parkeerplaats gemaakt kunnen worden?

Wonen op de plek geeft een gevoel van vrijheid en alles heeft een fijn dorps karakter.”

“De Ringweg is te smal voor tweezijdig verkeer. Er is parkeren en rijden en soms kan je niet voor elkaar aan de kant gaan, zonder moedwillig een geparkeerde auto te beschadigen. De Ringweg is een racebaan, waar veel te hard gereden wordt. Er zou beter eenrichtingsverkeer kunnen zijn met drempels e.d. Vooral bij de steegjes waar de kinderen uitkomen is het onoverzichtelijk en gevaarlijk. Meer maatregelen zodat er rustig gereden wordt. De parkeerdruk neemt toe. Wonen aan de Ringweg geeft een ruimtelijk gevoel, door het mooie uitzicht op het groen. Geïnterviewde heeft geen last van de bedrijvigheid.”

“Er wordt te hard gereden op de Ringweg en vooral het hoekje bij de Ringweg 200 is gevaarlijk. Op zich is er niet veel verkeer en nu de Hoofdtocht af is en er niet meer gewerkt wordt aan de Westzanerdijk valt het mee. Het is voornamelijk het bestemmingsverkeer dat heel hard rijdt. Onder kantoortijden zijn het de moeders die hard rijden.

Het zou goed zijn als de busbrug open zou gaan. Het is gek dat je vaak zo om moet rijden.

Dochters verzorgen 2 shetlanders van het dierenasiel verder op, die op een wekje staan vlak voor de deur.

Het zou goed zijn als het eenrichtingsverkeer wordt, maar liever geen verkeersdrempels. Een bedrijfswagen met aanhanger kan daar moeilijk overheen. En de bedrijfswagen staat naast de deur 's avonds. Het is wel eens voorgekomen dat je iemand met een aanhanger tegenkomt vanaf de andere kant en dan heb je een probleem. Dan sta je vast. Er zijn dan geen uitwijkmogelijkheden meer.

Het leven is goed aan de Ringweg. Ze wil niet weg. Het is heel fijn om hier te wonen. Er heeft een JOP gestaan, maar dat was niet veel uiteindelijk ging het allemaal stuk. Het zou prettig zijn als er snel gehandeld wordt als er iets stuk gaat in de Openbare Ruimte. Dat gebeurt overigens wel.”

“De speelplek is helemaal goed en de kinderen spelen er veel.

De inrichting van de Ringweg zou wel beter kunnen. Eenrichtingsverkeer vermindert de verkeersacties. Je komt nu moeilijk langs elkaar heen en er wordt dan minder hard gereden. De verkeerscirculatie is wel goed.

De ingang van de buurt bij de Aris van de Broek weg is heel lelijk.

Ik ben bijna verliefd op de Fronikboerderij. Het is een leuke plek om naar toe te gaan. Daar bij het Westervindpad is de combinatie van stad en wandelen prachtig.

Het afvalinzamelpunt bij de Aldi is erg lelijk.

De Gemeente onderhoudt nu veel beter. Het is schoner geworden.

Af en toe op zomeravonden is het lawaaiig door hangjongeren op het veld, ook is er een bepaald groepje van kinderen die het veld kunnen domineren en die weinig grenzen hebben.

Ik wil hier heel graag oud worden.”

“Hij zou tegenover hun huis aan de Ringweg op een stuk groen bij paardenweide wel een guerillatuin willen maken, waarop buurtbewoners een moestuin kunnen houden.

Hij vindt dat waar hij woont een echt buurtje is.

Verbinding naar station en centrum lopen is goed te doen, maar er is geen OV. Die is er pas in de Ducaatstraat. Op speelveld wel hangjongeren, want er is voor hen niet veel te doen.”



“Geïnterviewde woont aan de Ringweg en de huizen aan weerszijden van de binnentuin is echt een buurtje. Hij heeft zorgen dat de binnenstad in de buurt oprukt en dat alle groenstukken op den duur bebouwd worden. Hij denkt ook dat hun woningen in de toekomst gesloopt gaan worden. Ze zijn dan wel net geverfd, maar verder is de toestand van de huizen slecht.

De industrie achter hun buurt went.

Het mooie is dat de Ringweg en omgeving een heel andere wereld is dan de stad.

De zuidelijke randweg was een goed idee.

Op Aris van Broekweg zijn volgens hem de stoplichten niet goed afgesteld, als fietser ben je er verloren.

Hij vindt dat gemeente weinig informatie geeft over toekomstige ontwikkelingen in de buurt. Bijvoorbeeld bij Vicomte: als er brieven komen hebben ze het plan eigenlijk al bedacht.”

“Volgens geïnterviewde die aan de Ringweg woont ligt er in de binnentuinen vaak veel vuilnis. De bewoners aan een zijde hebben steeds meer openbaar groen bij hun binnentuin getrokken. Ze vindt het er fijn om te wonen”.

“Voorbijganger met hond noemt haar buurt een uitlekbuurt, een zootje.

Je kon vroeger poffen bij de buurtwinkeltjes. Het onderhoud van de woningen is slecht.

Verbinding met de stad is niet goed, alsof hier geen mensen wonen. Maar ze woont er al heel lang en woont er graag.”

### *Kinderen op het speelveld*

Sommigen vinden het saai, andere vinden het leuk. Ze missen een kabelbaan. Ze zouden wel over de verdere invulling mee willen praten

### *Adriaan Roggestraat*

“De geïnterviewde woont naast het schoolplein. Er is veel onrust geweest met hangjongeren en dealen. Gelukkig heeft zich dat nu verplaatst. Jammer dat de bomen aan de Aris van de Broekweg zijn weggehaald. Het gebied is daardoor veel lelijker geworden.

Men moet niet aan de braak bij de brandweer komen. Het biedt nu een mooie blik op de oude buurt met zijn huizen.

De biologische boer doet aan overbemaling. Daardoor vergaat het veen en pleegt hij roofofbouw op het gebied. Hij wordt betaald door Staatsbosbeheer om de weidevogels op peil te houden. Een biologische boer... maar hij houdt geen rekening met het veen eronder.

Zaanstad moet toch meer uitgaan van de compacte stad, om de openheid erom heen te behouden.

De Fronikboerderij moet behouden blijven. Die 4 villa's zijn schadelijk op die plekken doodzonde. Zeker omdat de boerderij een buurtfunctie heeft. Het zou ook mooi zijn als er plaats is voor kunst in de openbare ruimte.

De jongeren vormen nog steeds een probleem. Een idee is om ze weg te lokken met gratis wifi. De hangplek naast het station is daar een uitgelezen plek voor. Een plek waar ze geen kwaad kunnen qua lawaai-overlast.”

“Hij woont aan de A. Roggestraat en woont er graag, al 20 jaar. Hij noemt het wel vervelend dat bedrijven achter hun huis uitkijken op hun raam. Hebben ze voorzieningen voor getroffen.

Fietstunnel moet volgens hem blijven.

Hij mist geen voorzieningen

Hij waardeert het dorpse van de straat door de grote diversiteit aan architectuur. Het zou jammer zijn als dat verdwijnt.”

### *Buurt De Tribune*

“Er staat al 15 jaar een noodlokaal bij de school, maar die is leeg en het is een lelijk uitzicht. Er zou een hek om het schoolplein moeten. Veel mensen kunnen de tribune niet vinden. Het is een klassiek jaren 70 binnenpad, maar de navigatie systemen geven het verkeerd aan. Daardoor rijden bezoekers, maar ook bezorgdiensten vaak verkeerd en kunnen het niet vinden. Terwijl de parkeerplaats bij de school de uitgelezen plek is om te

parkeren. Kan er wat gedaan worden aan de bosjes bij de school en een meer gemarkeerde oversteek plaats voor de school op de weg worden gemaakt? Soms rijden ze hard de dijk af richting de school. De straten zijn goed ingericht en kunnen in principe zo blijven. Maar de straatnaamborden kunnen wel veel duidelijker aangeven waar een straat is.”



## Bijlage 4

### Verslagen van de ondernemersavonden van 4 juni en 23 oktober 2014

#### Buurtvisie Westzanerdijk en omgeving

Verslag ondernemersavond 4 juni 2014

**Aanwezig:** R. Groenen, Hordijk; J. L. Bronkhorst, Bosma en Bronkhorst; Martin van Nek, Machinefabriek K. van Nek; Erik van Nek; Mark Zandvliet, Duro beheer (voor Baccara); Martijn van der Hout, Hennk; Claudio Martina, De Bouwwinkel; P. Vunderink, Hotel De Dijk; Ronald Beekhuis; Very Beekhuis de Boer; J.H.E. Dorjee, Dorjee

Op 4 juni hebben ondernemers die een bedrijf of vastgoed in de buurt Westzanerdijk en omgeving bezitten, met elkaar gesproken over maatregelen die een verbetering zouden betekenen voor de Aris van Broekweg. Het ging om een eerste verkenning in het kader van de Buurtvisie Westzanerdijk e.o. De avond startte met een voorstelronde en een korte presentatie over de geschiedenis van de buurt met de plaats van de Aris van Broekweg daarin. Daarna werd de groep gesplitst en tijdens een wandeling langs de weg werd besproken wat de ondernemers en vastgoedeigenaren aan de weg waardeerden, wat er nu aan het bedrijventerrein schortte, maar ook waar verbeteringen mogelijk zouden zijn.

#### *De waardering*

De ondernemers hebben grote waardering voor de buurt waarin het bedrijventerrein ligt en de gunstige ligging ten opzichte van de snelweg. Hoewel hun bedrijven niet gericht zijn op de buurt, zijn zij graag bereid om kleine reparaties aan persoonlijke eigendommen te doen, als een bewoner daarom vraagt. De contacten met de buurt beschouwen zij dan ook als zeer waardevol.

#### *De problemen*

Tijdens de wandeling was de algemene teneur dat het onderhoud van de Aris van Broekweg veel te wensen overlaat. Zo is het onderhoud van het groen erg slecht. Net als de bewoners wijzen zij op de kap van de bomen aan het eind van de weg die de verwaarloosde indruk verergerde. Helemaal onbegrijpelijk vinden zij de recente herinrichting van de weg. Het asfalt heeft ervoor gezorgd dat het water moeilijk wegloopt. De scheiding tussen privé en openbaar terrein is moeilijk waar te nemen. Bezoekers parkeren hun auto vaak op de grens van het particulier terrein. Ook is de weg bij de herinrichting versmald, waardoor vrachtwagens elkaar moeilijk kunnen passeren. Het zicht is ook minder goed wanneer je het bedrijfspand uitrijdt.

Ook richt hun kritiek zich op de verkeerssituatie op de kruispunten met de Houtveldweg en de Westzanerdijk. De verkeersborden aan het begin van de buurt scheppen grote onduidelijkheid. De benzinewagengangers zorgen voor slecht zicht, wanneer deze langs het Blauwe Pand geparkeerd staan voor de levering van brandstof. Aan de kant van de Aris van Broekweg zou beter een streep met een stopbord kunnen komen, zodat auto's vanaf de Aris van Broekweg gedwongen worden te stoppen. Het asfalt heeft er ook voor gezorgd dat er veel te hard gereden wordt. Ze hopen niet dat voor drempels wordt gekozen om de snelheid te beperken. Dat zou zeer ongunstig zijn voor het vrachtverkeer.

De ondernemers steken ook de hand in eigen boezem. Ze geven toe dat het straatbeeld lijdt onder het achterstallig onderhoud van de panden. Zij verklaren dat uit de lange onzekerheid die er bij hen was en nog steeds is over de plannen van de gemeente. Deze zou de Houtveldweg verbreden en een afslag achter Dorjee realiseren. Of zij hun bedrijf aan de weg konden handhaven werd daarmee onzeker. Door de onzekerheid

over de toekomst van de weg is het ook moeilijk om huurders voor de leegstaande panden te vinden. Het feit dat er maatbestemming op de panden rust helpt daar niet aan mee.

### *De wensen*

De ondernemers denken zeker dat het onderhoud van de panden beter kan. De gemeente zou hierin ook voorbeeldstellend kunnen zijn door het Blauwe Pand op te knappen. Minder lamellen voor de ramen, minder reclame en een open gevelbeeld zijn belangrijke voorwaarden. Samen met een beter beheer van de openbare ruimte door de gemeente zou het straatbeeld op die manier aanzienlijk verbeteren. Ze zouden voor de inrichting ook liever klinkers dan asfalt zien. Bij de plaatsing van bomen en lantaarnpalen moet rekening worden gehouden met de levering van goederen, zodat de vrachtwagens wel hun draai kunnen maken..

Het toestaan van meer woonvormen aan de weg zou de levendigheid van het straatbeeld vergroten en de weg ook veiliger maken. De bedrijven hebben in het in 2013 vastgestelde bestemmingsplan een maatbestemming gekregen, waardoor meer woningen op dit moment niet mogelijk zijn. Vroeger bestonden er meer bedrijfswoningen aan de weg. Deze zijn nu terug gebracht tot de bedrijfswoningen die al vanaf de aanleg van de weg aanwezig waren.

Naast wonen denken de ondernemers ook aan het toelaten van maatschappelijke functies zoals een Zorgcentrum. Wat dat betreft wijzen de komst van Juvat en het nieuwe gebruik van Het Blauwe Pand op wat in de toekomst misschien mogelijk zou kunnen zijn. Binnen de huidige kaders van het bestemmingsplan, waarover veel gecorrespondeerd is tussen de ondernemers en de gemeente, is een gevarieerder programma aan de weg niet mogelijk. Of dat in de toekomst wel mogelijk is, zal uit onderzoek naar een verruiming of verandering van de milieunormen moeten blijken.

### *Relatie met de bewoners*

De ondernemers beschouwen zich als betrokken bij de buurt. Ze ondersteunen het plan tot het organiseren van een netwerkbijsamenkomst tussen ondernemers en bewoners.

### *Aanvulling op basis van een gesprek met Hordijk*

Deze avond ging vooral over de Aris van Broekweg. In de gesprekken met de bewoners op andere avonden meldden sommige bewoners dat ze hinder hadden van bedrijven in Westerspoor. Over de bedrijven binnen de buurt werd weinig gesproken. Dat komt vermoedelijk omdat veel bewoners de aanwezigheid van bedrijven als een onlosmakelijk onderdeel van de buurt beschouwen.

Van de grote bedrijven in de buurt was alleen een vertegenwoordiger van Hordijk aanwezig. Hij gaf in een apart gesprek aan dat zij er ook alles aan willen doen de hinder van hun bedrijf voor de naaste burens en de buurt als geheel tot een minimum te beperken. Het aanbrengen van een geluidswal behoort door de regels in het bestemmingsplan nog niet tot de mogelijkheden. Door een betere bebording hoopt Hordijk het aantal vrachtwagens dat verkeer rijdt en de dijk oprijdt te verminderen. Ook door het maken van persoonlijk contact lukt het om problemen met enkele van de naaste burens op te lossen. Hij zou de bewoners graag uitnodigen om het bedrijf te komen bekijken.



## Verslag van bijeenkomst met ondernemers en vastgoedeigenaren aan de Aris van Broekweg in het kader van de Buurtvisie Westzanerdijk en omgeving

Woensdag 23 oktober 2014

**Aanwezig:** J. L. Bronkhorst (Bosma en Bronkhorst); Martin van Nek, Machinefabriek K. van Nek; Erik van Nek; Martijn van der Hout (Hennk); Claudio Martina (De Bouwwinkel); Ronald Beekhuis; Very Beekhuis de Boer; Dhr. en mvr. Helling (Sporthuis Helling BV), H. de Wit (Schiethaven BV),

**Afwezig met bericht:** Fons Groenen (Hordijk), Jaap van Veen (Samlex Europe BV)

De avond startte met een introductie over de opzet van de avond. Het werd al gauw duidelijk dat de aanwezigen niet in twee groepen uiteen wilden gaan en het gesprek centraal wilden voeren. Op die manier kon men elkaar aanvullen. Er bleek veel scepsis te bestaan richting de gemeente. De ondernemers hebben het gevoel dat de gemeente hen niet meer op die plek wenst. De totstandkoming van het bestemmingsplan heeft veel bijgedragen aan de scepsis over wat mogelijk is. Hieronder volgen eerst de zorgen die bij hen leven over de ontwikkelingen rond de Aris van Broekweg, dan de wensen die de ondernemers voor de toekomst hebben en de maatregelen die zij voorstellen om die te verwerkelijken.

### DE ZORGEN

Onduidelijkheid over de plannen van de gemeente nu de verlegging van de Houtveldweg van de baan is

Bij de ondernemers en vastgoedeigenaren bestaat veel onduidelijkheid over de plannen die de gemeente met het gebied rond de Aris van Broekweg heeft. Rond 2003 lanceerde zij het plan voor Inverdan West waarvan de verlegging van de Houtveldweg een onderdeel vormde. Om dit mogelijk te maken werden de garages op de kop van de Aris van Broekweg opgekocht. Op andere panden aan de Aris van Broekweg werd een voorkeursrecht opgelegd die ruim 8 jaar heeft geduurd. Met de andere gebruikers van de weg werd gepraat, maar er werden geen onderhandelingen gevoerd over aankoop van panden. Nu de verlegging van de Houtveldweg van de baan is en de beide gemeentepanden in tijdelijk gebruik zijn gegeven, weten de ondernemers en vastgoedeigenaren niet waar ze aan toe zijn. Die onzekerheid is voor hen een belangrijke aanleiding om niet in het onderhoud en eventuele uitbreiding van hun pand te investeren. In de tussentijd konden leegkomende bedrijfspanden heel slecht verhuurd worden. Er is namelijk geen bedrijf die vanwege het bovengenoemde voorkeursrecht een pand wil huren waarvan de toekomst niet zeker is. Ook is volgens de ondernemers de verhuurbaarheid van de leegstaande panden gedaald, omdat rond de Aris van Broekweg nieuwe bedrijventerreinen verzezen.

Een andere zorg is het gerucht dat de Aldi zich misschien wil vestigen aan de Aris van Broekweg. Dat brengt een groot aantal verkeersbewegingen met zich mee, waardoor het vrachtverkeer van en naar de bedrijven bemoeilijkt wordt.

#### *Het verdwijnen van parkeerplekken*

Geruchten gaan dat Aldi het gebouw van de ZVH koopt om op die plek een supermarkt te realiseren. Dat heeft voor de ondernemers belangrijke gevolgen:

- Het parkeerterrein naast de Aldi is bedoeld voor alle bedrijven. Bij bebouwing van het Alditerrein verdwijnen deze parkeerplaatsen. Dan is niet duidelijk waar de werknemers en bezoekers van de bedrijven hun auto's kunnen parkeren.
- De bestaande parkeerplaatsen worden tot ongenoegen van de ondernemers door werknemers van bedrijven aan de overkant van het spoor en van de gemeente gebruikt. Dit ongenoegen wordt gedeeld door de bewoners van de Westzanerdijk.
- De komst van een supermarkt zou de aan- en afvoer van goederen van en naar de bedrijven ernstig kunnen bemoeilijken. Dat geldt natuurlijk het meest voor het bedrijf Samlex Europe aan het eind van de Aris van Broekweg

### *Inrichting van de weg*

De gebruikers van de Aris van Broekweg hebben gesprekken gevoerd met de projectleider van de gemeente Zaanstad over de herinrichting van de weg. Ze hebben gemengde gevoelens over het resultaat:

- Door de asfaltering van de weg wordt de weg als een racebaan gebruikt. Bovendien is door het nieuwe wegdek sprake van veel wateroverlast na hevige regenbuien.
- De draaicirkel is een aanwinst. Om te voorkomen dat het vrachtverkeer geen gebruik gaat maken van de dijkweg, is keren aan het eind van de weg nodig. De draaicirkel op de aansluiting met de dijk is daarom ook onmisbaar. Het veranderen van de aansluiting in een haakse hoek zoals door de bewoners voorgesteld, zou het keren kunnen bemoeilijken.
- De herinrichting van de weg heeft de rijbanen misschien niet versmald. Door het ontwerp van verhoogde parkeerplaatsen dicht tegen de gevel aan, is echter het overzicht bij het uitrijden heel moeilijk. Dat zorgt voor gevaarlijke situaties.

### *De maatbestemming*

Door de maatbestemming die er op veel bedrijven met een hogere milieucategorie dan 1 en 2 rust, is verandering van de productie niet mogelijk. Ook kunnen de bedrijven nauwelijks uitbreiden.

## WENSEN EN MAATREGELEN

### *Inrichting weg*

Over de inrichting van de weg en het parkeren bestaan verschillende inzichten:

- Een deel van de aanwezigen meent dat het aanbrenge van een blauwe streep ongewenste bezoekers tegen kan gaan. Dat betekent echter dat werknemers iedere twee uur hun auto moeten verplaatsen, tenzij zij ontheffing kunnen krijgen.
- Het tegengaan van te hoge snelheden zou mogelijk kunnen gebeuren door witte strepen in het midden van het wegdek aan te brengen en een Stop- streep met bord op de kruising met de Westzanerdijk. Het aanbrenge van verkeersdrempels is niet gewenst, omdat daardoor de goederen in de vrachtwagens beschadigd kunnen raken. Ook zou de gemeente meer op snelheid moeten handhaven.
- Bij de volgende herinrichting zal een betere waterafvoer moeten worden geregeld.
- Bereikbaarheid van de bedrijven voor grote vrachtwagens en een beter overzicht bij het uitrijden moeten daarbij eveneens randvoorwaarden zijn.
- Ten aanzien van de onveiligheid van fietsers op de Aris van Broekweg vragen de aanwezigen zich af in hoeverre het fietsverkeer niet via de Westzanerdijk kan plaatsvinden als de helling op het eind daarvan beter wordt ingericht.

### *Gemengd gebruik*

De ondernemers en de vastgoedeigenaren aan de Aris van Broekweg zijn het met de bewoners eens dat de weg op dit moment geen visitekaartje is van de buurt. Een grotere levendigheid met een grotere variatie aan functies zou daaraan bij kunnen dragen.

- De mogelijkheid van meer bedrijfswoningen zou de leefbaarheid van de straat bevorderen. Ook zou onderzocht moeten worden of ook niet andere vormen van wonen mogelijk zijn. Het toezicht dat op die manier ontstaat op wat er zich afspeelt op de straat, zou de sociale veiligheid van het gebied vergroten.
- Onderzocht moet worden of meer functies zoals zorginstellingen, een huisartsen- of tandartsenpraktijk en meer detailhandel mogelijk kan zijn aan de weg om ook daarmee de levendigheid en de sociale veiligheid te bevorderen. Op de plek van het pand van Sombroek dat gesloopt wordt, zou ook een bedrijfsverzamelgebouw voor kleine bedrijfjes denkbaar zijn. De aanwezigen willen dat de Aris van Broekweg in die zin gelijk wordt behandeld als andere binnenstedelijke bedrijvengebieden.



- Onderzoeken of het mogelijk is om soepeler met de regelgeving om te gaan (de meeste bedrijven aan de weg hebben een maatbestemming) en of uitbreiding van het bedrijf dan ook tot de mogelijkheden behoort.

### *Onderhoud openbare ruimte*

Na een inventarisatie blijkt dat eigenlijk iedereen van mening is dat het tot de taak van de ondernemer behoort zijn pand en de omgeving te onderhouden. Dat maakt deel uit van de representatieve uitstraling van het bedrijf. Het is met name het groen rond het pand Sombroek van ZVH ( wordt binnenkort gesloopt) en rond de panden van de gemeente dat slecht wordt bijgehouden.

### VRAGEN DIE NADER MOETEN WORDEN UITGEZOCHT ZIJN:

- Is er nagedacht over de verkeersbewegingen van het vrachtverkeer naar de bedrijven wanneer de Aldi zich inderdaad vestigt aan de Aris van Broekweg?
- Hoeveel rek zit er in de milieunormen waaraan de bedrijven aan de Aris van Broekweg moeten voldoen en zijn uitbreidingen mogelijk?
- Is het inderdaad waar dat de Avia bezinepomp binnenkort weggaat?
- Er bestaat veel onduidelijkheid over de maatbestemming die op de meeste bedrijven rust.

### NETWERKBIJEENKOMST

Aan het slot van de avond wordt de mogelijkheid van een netwerkbijeenkomst tussen ondernemers, vastgoedeigenaren en bewoners en eventueel ook medewerkers van de gemeente besproken. De aanwezigen zijn zeker bereid daaraan mee te doen. Op die manier kan over en weer van gedachten worden gewisseld de wensen, bezwaren maar ook mogelijkheden zijn met het oog op de toekomst van de buurt.

2 november 2014

## Bijlage 5

### Verlag van de lessen op de OBS De Dijk, juni 2014

#### Kindervisie Westzanerdijk

Voor de buurtvisie werd een lespakket ontworpen over de Westzanerdijk. Het lespakket bestond uit 2 onderdelen. Een les over de geschiedenis van de Westzanerdijk en een pakket lesbladen met vragen omtrent: routes, wonen, geschiedenis en spelen. Groep 8 en de combinatie groep 6/7 hebben meegedaan in de laatste weken voor de zomervakantie van 2014.

#### *Belangrijkste punten die bij de kinderen naar voren kwamen.*

- De kinderen vinden het heel fijn om in de buurt Westzanerdijk te wonen.
- Het grote veld is de belangrijkste plek voor alle kinderen als speelplaats.
- Het grote veld kan qua inrichting beter, met speel toestellen ook geschikt voor kinderen boven de 10 jaar.
- De toestellen op het grote veld zijn aan een opknopbeurt toe, met name de glijbaan met het huisje.
- Een voetbalveld met gras of kunstgras is een grote wens.
- Ze vinden het niet gevaarlijk, maar hebben wel last van verkeer bij het oversteken van de Westzanerdijk.
- Ringweg: auto's uit de Spil kijken niet goed uit voordat ze de weg opgaan.

#### *De visie van de kinderen*

De geschiedenis presentatie voor de kinderen was grotendeels hetzelfde als die bij de workshop voor de volwassen bewoners. De kinderen deden net als de volwassenen actief mee door te vragen, maar ook door te vertellen wat ze van ouders of opa's en oma's hadden gehoord. Bij andere kinderen was het een eye-opener. Bij kinderen die niet wisten van de voetbalvereniging die zo hoog in de competitie speelde en waarvan de wedstrijden werden gespeeld op hun speelterrein vielen er ineens talloze kwartjes over bijvoorbeeld de straatnamen. Ook de Westzanerdijk als voormalige zeedijk en dat de Aris van der Broekweg een haven is geweest, oogstte veel belangstelling. Verhalen kwamen los die ze hadden gehoord en ze stelden vragen als ze het niet goed begrepen.

Vervolgens gingen we aan de gang met de werkbladen. En hoewel een pretpark misschien niet te realiseren is, bleek wel dat voor de groep oudere kinderen de speelterreinen saai kunnen zijn. Het water heeft grote aantrekkingskracht, maar er kan op zich niet zoveel mee gedaan worden. De meeste kinderen voelen zich betrokken bij de Fronik boerderij. Ze vinden het een mooie plek in de buurt. Er is maar één kind die de Fronik maar een vervallen zooi vindt.

De kinderen zijn blij met de buurt. Het overgrote deel woont in de buurt Westzanerdijk. Sommige kinderen zijn naar de buurt verhuisd, omdat ze niet prettig woonden. Nu wonen ze in het groen en vinden ze het erg fijn. Veel kinderen hebben familie in de buurt wonen; opa's, oma's, ooms en tantes.

#### *Werkblad route*

Kinderen vinden het over het algemeen niet gevaarlijk in de buurt. De meesten in deze leeftijd gaan alleen naar school. Ze gaan voornamelijk lopend en fietsend naar school.

Wat ze gevaarlijk vinden kunnen ze goed verwoorden.

- De auto's en de snelheid ervan vinden ze gevaarlijk. De Ringweg voelt te smal, zeker met de fiets.
- De Westzanerdijk oversteken ervaren ze als gevaarlijk.
- Enkele T kruisingen langs de Ringweg op weg naar school vinden ze niet fijn
- De Houtveldweg oversteken bij het station en bij de kruising met de Cypressenhout vinden ze gevaarlijk. (Er zijn kinderen die vanuit Westerwating maar ook vanuit de stad naar basisschool De Dijk fietsen.)

## Wonen

De kinderen wonen met veel plezier en zijn over het algemeen tevreden met het huis waarin ze wonen. Ook de plaats waar het huis staat vinden ze mooi. Ze kunnen allemaal spelen in de buurt.

## Spelen

Het grote veld 'De Spil' is de favoriete speelplek van de kinderen. Er wordt door de kinderen veel gehockeyd, gevoetbald. Ook op schoolplein worden veel spelletjes gedaan zoals overlooptikkertje en voetbal.

De wensen van de kinderen zijn:

- Kunstgras op het voetbalveldje
- Kabelbaan
- Meer schommels
- Meer speeltoestellen voor oudere kinderen in de buurt
- Een zwembad
- Het schoolplein vinden ze niet leuk om te spelen.
- Iets met water

## Geschiedenis

De kinderen willen heel graag dat het grote speelveld blijft. Daarnaast willen ze dat de Fronik boerderij moet blijven. Ze vinden de Fronik boerderij ook de mooiste plek in de buurt.

De leukste plekken vinden ze de Aris van der Broekweg en de lege hal (inmiddels afgebroken).



Afbeeldingen van lesprogramma (ontworpen door Hanneke de Graaf, ontwikkeld door Bureau op het Plein)



# Verantwoording

## De totstandkoming van de visie

Voor de samenstelling van de buurtvisie zijn zoveel mogelijk bewoners en ondernemers benaderd. Middels een brief aan alle adressen werden zij op de hoogte gebracht van plaats en tijdstip van de bijeenkomsten. Het Blauwe Pand fungeerde hierbij steeds als locatie van samenkomst. Ook zijn posters met aankondigingen van de avonden in de buurt opgehangen. De totstandkoming van de visie heeft de volgende stappen doorlopen:



Afbeelding poster

11 maart 2014: Startbijeenkomst - Aan de ongeveer 60 aanwezigen is gevraagd aan te geven wat zij waarderen aan de buurt en waar zij knelpunten ervaren. (zie verslag, Bijlage 2).

18 en 19 april 2014: Voor veel bewoners is de drempel voor dit soort bijeenkomsten te hoog. Bureau op het Plein zette op verschillende plekken in de buurt, bij de Aldi bijvoorbeeld en op het speelterrein, een tent op en vroeg passanten hoe zij hun directe woonomgeving ervaren. (voor verslag buurtgesprekken, zie Bijlage 3).



*Gesprekken in de buurt*

13 mei 2014: Op deze informatieavond kregen de aanwezigen een uiteenzetting over de geschiedenis van de buurt en over de ontwikkelingen die rond de buurt gaande waren zoals de plannen voor Inverdan West. Peter Westgeest, adviseur Burgerparticipatie uit Alphen aan den Rijn, vertelde over de manier waarop in zijn gemeente bewoners betrokken zijn bij het beheer van de openbare ruimte. Op deze avond waren ongeveer 60 mensen aanwezig.

17 mei 2014: Op basis van de bijeenkomsten en de buurtgesprekken ontstond een overzicht van de belangrijkste thema's die in de buurt speelden en welke locaties om extra aandacht vragen. Op deze zaterdag kregen de aanwezigen, ongeveer 30 in getal, de opdracht om in groepen verschillende locaties in de buurt te bezoeken. Op basis van de problemen die in de voorgaande bijeenkomsten en in de buurtgesprekken waren gesignaleerd werd hen gevraagd om met voorstellen voor de korte en lange termijn te komen. Aan deze 'placemaking' sessie ging een korte lezing van de verkeerskundige Sjoerd Nota vooraf. Zijn verhaal over een andere benadering van de inrichting van de openbare ruimte waarin de auto te gast is, bleek erg inspirerend te zijn. De uitkomsten van deze bijeenkomsten leverde belangrijke input voor de buurtvisie.



*'Placemaking' op 17 mei: voorstellen doen voor verbetering*

4 juni en 23 oktober 2014: De voorgaande bijeenkomsten waren vooral gericht op de bewoners. Er zijn veel ondernemers die hun bedrijf in de buurt hebben. Een concentratie van bedrijven bevindt zich aan de Aris van de Broekweg belegd. Belangrijke voorwaarde voor het uitwerken van de visie voor deze weg, is een goede informatievoorziening aan de ondernemers en vastgoedeigenaren (Bijlage 4 en 5)

28 mei 2014: Aanvullende bijeenkomst met bewoners aan het woonerf Westzanerdijk

29 oktober 2014: Aanvullende bijeenkomst met bewoners aan het westelijk deel van de Westzanerdijk

*juni 2014:* Bureau op het Plein heeft een speciaal lespakket ontwikkeld voor de OBS De Dijk. Het werd gebruikt om met leerlingen van de zevende en achtste groep te bespreken hoe zij hun woon- en speelomgeving ervaren. (Bijlage 6)

*juli-september 2014:* De opbrengst van de hiervoor genoemde bijeenkomsten vormde de inhoud van een voorlopige buurtvisie. Deze tekst diende na goedkeuring van de Belangenvereniging Westzanerdijk als handvat voor de gesprekken met medewerkers van de gemeente. Vanuit hun jarenlange ervaring met de buurt en vanuit hun deskundigheid konden zij wijzen op onjuistheden in de tekst.

*7 oktober 2014:* De voorlopige buurtvisie vormde het uitgangspunt van de laatste bijeenkomst met bewoners, ongeveer 30 in getal. Zij bespraken in groepen vier van de zes pijlers met als opdracht om met voorstellen te komen voor de korte en lange termijn. Daarbij werd ook gevraagd welke maatregelen door de bewoners zelf konden worden uitgevoerd, welke ondersteuning daarbij nodig was van de gemeente en bij welke maatregelen een samenwerking met de gemeente denkbaar was. Voor de Fronik boerderij is een aparte bijeenkomst gepland.

## Colofon

De Buurtvisie Westzanerdijk en omgeving is opgesteld door Bureau op het Plein in opdracht van en samen met de Belangenvereniging Westzanerdijk e.o. De totstandkoming is mogelijk gemaakt door financiering van Gemeente Zaanstad.

Periode totstandkoming en uitgave visie: maart 2014 – januari 2015

Tekst:	Bureau op het Plein (Els Bakker, Jouke van der Werf, <a href="http://www.ophetplein.com">www.ophetplein.com</a> )
Vormgeving:	Hanneke de Graaf ( <a href="http://www.hannekedegraaf.nl">www.hannekedegraaf.nl</a> )
Advies:	Gemeente Zaanstad
Kaarten visie, groen, recreatie en agenda voor de toekomst:	Stephan Schagen ( <a href="http://www.stephanschagen.nl">www.stephanschagen.nl</a> )
Kaarten historische ontwikkeling:	Franc Rainbird (Gemeente Zaanstad)
Herkomst historische foto's en Historisch kaartmateriaal:	Gemeentearchief Zaanstad (pagina 38, 40, 41, 42, 43, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52)
Overige foto's:	Bureau op het Plein

